

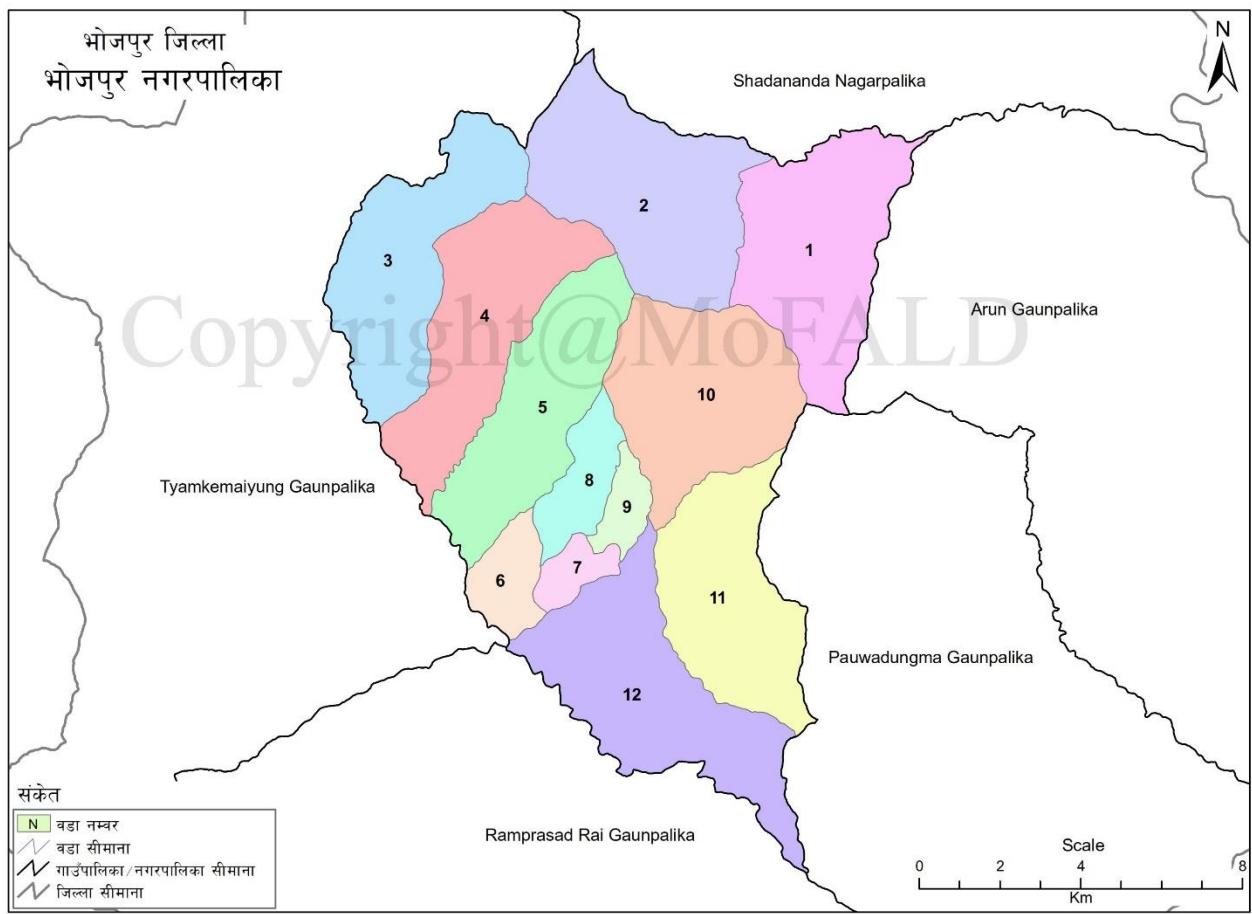
नगर वस्तुगत विवरण

२०७५

भोजपूर नगरपालिका
भोजपूर, प्रदेश नं ज्ञ
दण्ठछ असार

भोजपुर नगरपालिकाको नक्सा

स्रोत: स्थलरूप नक्सा (स्केल 1:25,000 / 1:50,000), नापी विभाग २ जनगणना २०८८, केन्द्रिय तथ्यांक विभाग
तयार पाणी: गाउँपालिका, नगरपालिका तथा विशेष, सर्वोच्च वा स्वायत शेर्को संख्या तथा सीमाना निर्धारण आयोग

भोजपूर नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
भोजपूर
प्रदेश नं ज्ञ नेपाल

प्रकाशकीय

स्थानीय सरकारका रुपमा नगरपालिकाले नेपालको संविधान र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रबाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासिक जिम्मेवारी नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रुपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माभ समन्वय, सहकार्य र सह अस्तित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारित संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रबाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन नगरपालिकको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डिकृत तथ्याङ्क खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमासचेत समेत गराएको छ । नगर विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी नगर विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा वार्षिक नगर विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नतिजामूलक अनुगमन तथा नगर विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न नगर वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

नगरपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यलय तथा नगर विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य रहिहरू नेपालको प्राविधिक सहयोगमा नगरपालिकाको नगर वस्तुगत विवरण (Municipality Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रबाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रक्रियालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, नगर विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस नगरपालिकाकोविकास र सम्पद्विको सपना सबैको एकता, साभा प्रयास र प्रतिवद्वता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने नगरपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने हिहरू नेपालका प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै आगमी दिनहरूमा पनि यहाँहरूको सहयोगको अपेक्षा सहित नगर निर्माण सबैको सदैव सहयोगको अपेक्षा सहित धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

.....
नगर प्रमुख
कैलाश कुमार आले

परिच्छेद १: परिचय

नगरपालिकाको भौगोलिक सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक पूर्वाधारक्षेत्रको यथार्थस्थिति भल्काउनका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट तर्कपूर्ण, सिलसिलेवार र व्यवस्थित रूपमा प्रस्तुत गरिएको एकीकृत सूचना

दस्तावेज नै वस्तुगत विवरण हो । वस्तुगत विवरण तयारीका लागि स्तरीय विधि, औजार तथा प्रकृयाको अवलम्बन गर्नु जरुरी हुन्छ । यस परिच्छेदमा यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्यहरु, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान २०७२ ले थानीय तहलाई संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था अनुरूप जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ । नेपालको संविधान २०७२ मा सहकारीता, समन्वय र सहअस्तित्वका आधारमा सञ्चालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साझेदारीको मर्मलाई समेत उच्च प्राथमिकता दिई विकास प्रक्रियालाई जन अपेक्षा अनुसार अघि बढाउनु पर्नेछ । स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो एवं प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गरी संघियता कार्यान्वयन गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरू अगाडि बढिरहेका छन् ।

यस ऐतिहासिक परिवर्तनको पूर्व सन्ध्यामा स्थानीय सरकारले संविधान प्रद्वत अधिकार बमोजिमको अभिभारा पुरा गर्नका लागि विकास प्रक्रियालाई अनुशासित गराई सुशासन र संमृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुन जरुरी छ । यस कार्यका लागि जननिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन सञ्चालन र विकास प्रक्रियालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ । स्थानीय सरकारका गतिविधिहरूबाट जनतामा स्वायत्तताको महशुश हुने गरी संघीय समावेशी शासन व्यवस्थाको मर्मलाई संस्थागत गर्ने अपेक्षा गरिएको छ । मानव संशाधन, भौतिक पूर्वाधार तथा आर्थिक स्रोतको सिमितता वावजुद पनि उर्लदो जनआकक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न वास्तविक सूचना तथा तथ्याङ्क बलियो आधारका रूपमा रहन्छ ।

स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई प्रशंसनिय रूपमा अघि बढाउन खण्डकृत र विषय क्षेत्रगत सूचना सहितको नगर वस्तुगत विवरण तयारी जरुरी हुन्छ । नेपालमा सर्वप्रथम सातौं आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना, अवसर तथा स्रोतको आधारमा आवश्यक सूचना हासिल गर्नआर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने प्रावधान राखेको थियो । तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौं आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत् सम्बन्धी नियमावली २०५१ लागु भए पछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारीनियमितरूपमा अगाडि बढेको थियो ।

वर्तमान सन्दर्भमा नेपाल सरकारले नगर तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने गरी संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार पारेको ढाँचा अनुसार वस्तुगत विवरण यथासक्य छिटो तयार गर्न पत्राचार गरेको छ । नगरपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणल स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । संघिय सरकारद्वारा उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै स्थानीय सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्व विकासमा टेवा पुन्याई दीगो विकासले लिएको लक्ष्य प्राप्त गर्न सहयोग पुग्नेछ ।

१.२ उद्देश्य

नगर क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना प्राप्त गरी ती सूचनाको प्रशोधन गरी नगरपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्यहरु देहायअनुसार रहेका छन् ।

- नगरको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको

विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने

- नगरपालिका, विषयगत विषयगत कार्यालय, कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा नगरको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- नगरपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- नगरपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृतसूचना विवरण उपलब्ध गराउने।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू

नगर वस्तुगतविवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नकालागि देहाय अनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरूरहेका छन्।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधान २०७२ अनुसार स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची द को क्रम संख्या १ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४: ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ड र थ मा नगरपालिका वा नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तरगत तथ्याङ्क संकलन र अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ। जस अन्तरगत, जनसाधारण, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजशब्द तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन गर्ने अधिकार उल्लेख गरिएको छ। संकलन गरिएको तथ्याङ्कलाई प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्वचित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई नगरपालिका वा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा कार्यविधि, २०७४: यस कार्यविधिको दफा १ मा “प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नितिजामुलक ढंगले बनाउनु पर्ने र सो योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नुपर्ने छ” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ।

१.४ तयारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको नगर/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धि विषय विज्ञका सुभाव र नगरपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमतिअनुसार यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ। यो वस्तुगत विवरण तयारीमादेहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ।

१.४.१ सहमती निर्माण

नगर वस्तुगत विवरण तयारीका लागि विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था तथा उपलब्ध कार्यविधि अनुसार हिहर्ल्ड नेपाल सगाँ समन्वय गरी प्राविधिक सहयोग परिचालन गरिएको छ। नगरसभा, नगर कार्यपालिका र नगरविकासका सरोकारवालासँग राय परामर्श गरी नगर कार्यपालिकाको नेतृत्वमा निर्धारत ढाँचा, तथ्याङ्कका विधि तथा प्रक्रिया अनुसार नगर वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ। यस प्रक्रियामा हिहर्ल्ड नेपालबाट प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग परिचालन गरिएको थियो। नगर वस्तुगत विवरण तयारी प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने उद्देश्यले भोजपुरनगरपालिकाक प्रमुखको संयोजकत्वमा निर्देशन समिति गठन गरी वस्तुगत विवरण तयारी कार्य गरिएको थियो।

१.४.२ नगर वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारीकालागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराइएको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई नगरसभाबाट स्वीकृत गराई निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम नगर वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय गरियो । यसका साथै नगर कार्यपालिकाको नेतृत्वमा नगर विकासका सरोकारवालाको सकिय सहभागिता र सहयोगमा उपलब्ध नगर/नगरपालिका वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त नगरपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार नगर वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.४.३ नगरपालिकास्तरीय अभिमुखिकरण

नगर कार्यपालिकाको आयोजनामा नगरसभा, कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र स्थानीय सरोकारवाला बीच साभा धारणा, बुझाई र कार्ययोजना तयार गर्न २०७५ वैशाख २१ गते एक दिवसीय नगरपालिका स्तरीय अभिमुखिकरण कार्यशालाको आयोजना गरियो । यस कार्यशालामा नगर सभा तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा नगर विकासका सरोकारवाला बीच नगरवस्तुगत विवरणको आवश्यकता, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण औजार, विधि तथा प्रक्रियाको अभिमुखिकरण गरिएको थियो । अभिमुखिकरण कार्यक्रममा नगर वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, कानूनी तथा नीतिगत आधार, स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको विषय क्षेत्र, श्रोत, तर्जुमा प्रक्रियाका बारेमा छलफल गरी समान बुझाई कायम गरिएको थियो । यस क्रममा नगरपालिका तथा सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिका तथा प्रतिवेदन बारे राय परामर्श गरी वस्तुगत विवरण कार्यतालिका समेत तयार गरियो ।

१.४.४ तथ्याङ्क संकलन

यस वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीयश्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । प्राथमिक तथ्याङ्ककालागि पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक विवरण संकलन फारम प्रयोग गरिएको थियो । द्वितीयश्रोतबाट तथ्याङ्क संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारम उपयोग गरियो । तथ्याङ्क संकलनका लागि उपयोग गरिएकापारिवारिक विवरण सर्वेक्षण फारम अनुसूची १, मा र संस्थागत विवरण संकलन फारम अनुसूची २ प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरूमा नगर कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरू, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, वैकं तथा वित्तीय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरूप्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधिको निगरानीमा, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरू परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार कम्प्युटरमा प्रविष्ट गरी तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिद्वारा विश्लेषण गरियो । तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई सम्भव भएसम्म विषयगत, बडागत, लैंगिक र जातीगत रूपमा खण्डीकृत गरी प्रस्तुतगरिएको छ । सर्वेक्षणबाट प्राप्त हुन नसकेका तथ्याङ्कलाई केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको साविक गाविसको तथ्याङ्कलाई हालको बडागत मानसँग मेलखाने गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यसैगरी विभिन्न स्रोतबाट प्रकाशित हुनेप्रतिवेदन वा अभिलेखबाट जिल्लागत रूपमा मात्र प्राप्त तथ्याङ्कलाई नगरपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यीकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरू मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्शा तयार गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध नगर वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, नगर कार्यपालिका र सरोकारवालासँगको छलफल र निस्कर्ष बमोजिम नगर वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईइस नक्शामा समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.७ वस्तुगत विवरण सुभाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लिखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार पारिएको वस्तुगत विवरणको मस्यौदा प्रतिवेदन माथि छलफल गरी सुभाव संकलन गरी प्रमाणीकरण गर्न नगरपालिकास्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठी२०७५ साल असार २२ गते आयोजना गरिएको थियो । उक्त कार्यशालामा विषयगत समुहमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा गरी सुभाव एवं पृष्ठपोषण संकलन गरियो । छलफलबाट २२ गते प्राप्त सुभावलाई समावेश गरी वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरीर प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई नगरपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नीतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गरियो । सुभाव संकलनका लागि मस्यौदा विवरणबाट समिति र शाखा तथा इकाई रसहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुभाव संकलन गरियो ।

१.४.८ नगर वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

नगर वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुभाव, जिसस, विषयगत शाखा, वडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुभावलाई समावेश गरी नगर वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

नगर वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासम्बन्धी बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरू आइपछ्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धित सबैको प्रयासबाट नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्याङ्कलाई संभव भएसम्म वडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित नगरपालिकामा सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: नगर/नगरपालिकाको विद्यमान अवस्था

यस परिच्छेदमा भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता र विकास संभावनाहरू समावेश गरिएका छन् । भोजपुरनगरपालिका प्रदेश नं. १ अन्तरगत भोजपुर जिल्लामा अवस्थित पहाडी विशेषता बोकेको नगरपालिका हो । साविक गुप्तेश्वर, सिद्धेश्वर, बोखिम, हैलौछा, भैंसिपंखा, आम्तेक, टक्सार र भोजपुर गाविस मिलेर बनेको छ । यस परिच्छेदमा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा

नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

उचाई समुद्री सतहदेखि करिब १५५० मिटर सम्मको उचाईमा रहेको भोजपुरनगरपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले२८ डिग्री ५३ मिनेट देखि २७ डिग्री ४६ मिनेट उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री ५३ मिनेट देखि ८७ डिग्री १७ मिनेट पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ । यस नगरपालिकाभोजपुर जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम मा रहेको छ । यस नगरपालिकाको पूर्वमा पौवादुम्मा र अरुण गाउपालिका, उत्तरमाषडानन्द नगरपालिका र टेम्के मैयुम गाउपालिका, पश्चिममा टेम्के मैयुम गाउपालिका र दक्षिणमा रामप्रसादराई गाउपालिका । यो नगरपालिकाको क्षेत्रफल १५९.५२ वर्ग कि.मी. रहेको छ । नगरपालिकाको पुनर्संरचना अनुसार बडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १: बडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण

बडा नं	घरधुरी सङ्ख्या	समावेश साविक गाविस	जनसंख्या	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)
१	३०९	हैलौछा ६-९	१४०७	१९.०८
२	५६३	हैलौछा १ - ५	२७९४	२०.७७
३	४२०	गुप्तेश्वर १-९	२००८	१७.३१
४	६१७	सिंदूश्वर १-९	३३६४	१७.४७
५	६६६	भोजपुर ३,४	३५६६	१६
६	५३६	भोजपुर ८	१८१३	४.०३
७	४१९	भोजपुर ७	१६७१	२.२९
८	२५०	भोजपुर ६	१२९१	४.७५
९	३२१	भोजपुर ५	१६१५	२.३८
१०	५३२	भोजपुर १,२	२६४४	१८.२८
११	४२२	आम्तेक १-९	२३५४	१६.४४
१२	७९८	भोजपुर ९-११	३५७३	२०.७२
जम्मा	५८५३		२८१००	१५९.५२

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

राज्य पुनर्संरचना गर्दा साविकको गुप्तेश्वर, सिंदूश्वर, बोखिम, हैलौछा, भैसिपंखा, आम्तेक, टक्सार र भोजपुरगाविसलाई मिसाएर वि.सं. २०७३ मा भोजपुर नगरपालिकाको गठन गरिएको हो । यस क्षेत्रमा पर्यटन, कृषि, जलस्रोतका लागि प्रशस्त संभावना भएको नगरपालिका हो । यस जिल्लाको पुरानो नाम सिद्धपुर थियो । यस जिल्लाको प्रसिद्ध धार्मिक स्थल सिद्धकालीको नाम बाट यसको नामाकरण भएको हुन सकदछ । पृथ्वीनारायण शाहले माझ किराँत विजय गर्दै आउदा यस ठाउँ लाई जितेपछि जितेको खुशियालिमा ठूलो भोज खाएको र बाँकी रहेको भोज यही ठाउँमा पुरेर गएको हुनाले यसको नाम सिद्धपुर बाट भोजपुर रहन गएको हो भन्ने किम्बदन्ती छ, र अर्को जंगलमा भोजपत्रहरूको रुखहरू प्रशस्त पाईने हुनाले यसको नाम भोजपुर रहन गएको भन्ने पनि लोकोक्ति रहेको पाईन्छ ।

पात्याका राजा मुकुन्द सेनले पूर्वी नेपालको सम्पूर्ण भू-भागलाई जिती आफ्नो राज्य बनाएका थिए । पछि सो राज्य टुक्रिएर मकवानपुर, विजयपुर र चौदण्डीगढी गरी तीन राज्यमा विभाजित भयो । चौदण्डी राज्य माझकिराँत अर्थात् दूधकोशीदेखि अरुणसम्म र तराइमा सप्तकोशी र कमला नदीबीचको भू-भाग थियो । यसको सदरमुकाम चौदण्डीगढी भएता पनि पहाडी क्षेत्रमा शासन चलाउन सजिलोको लागि हतुवागढीमा अर्को शासनकेन्द्र कायम

गरिएको थियो जुन हाल यस जिल्लाको दक्षिणी क्षेत्र रानीबासमा पर्दछ । नेपालको एकीकरणपछि पूर्वी गाँडा धनकुटाबाट यो क्षेत्र प्रशासित भएपनि माझ किराँतको नामले पुकारिन्थ्यो । राणाकालीन समयमा पूर्व ४ नं. भोजपुर (माझ किराँत) एक प्रशासनिक एकाइ थियो । २०१९ सालमा प्रशासकीय क्षेत्र विभाजन गरेपश्चात् योजिल्ला पहिले सगरमाथा, २०३२ सालदेखि कोशी अञ्चल र हाल १ नं. प्रदेश अन्तर्गत पर्दछ र यसको सदरमुकाम भोजपुर बजार हो । यो बजार बसेको ठाउँ चारैतिरबाट देखिने खुल्ला डाँडामा रहेको र प्राकृतिक, प्रशासनिक एवं सामरिक दृष्टिकोणले गढी र अड्डा बन्न उपयुक्त भएको, प्रसिद्ध धार्मिक स्थल सिद्धकाली देवीको मन्दिर बजारमाथि रहेको साथै तलतिर खिकामाछा (हाल टक्सार बजार) पनि बसोबासको दृष्टिकोणले उपयुक्त देखिएकोले उक्त स्थानहरू भोजपुरको सदरमुकामको रूपमा कायम भएको देखिन्छ । यस जिल्लाको सामाजिक जनजीवन सरल, सजग पाइन्छ । यहाँका सम्पूर्ण बासिन्दाहरूमा पारस्परिक मेलमिलाप, सद्भाव र समझदारी कायम रहेको छ । दुई हजार वर्ष पहिलेदेखि नै यस ठाउँमा विभिन्न किराँत जातिहरूको बसोबास हुँदै आएकोले अहिले पनि किराँत जातिको बाहुल्यता रहेको छ । यो जाति बाहेक यहाँ क्षेत्री, तामाङ्ग, नेवार, ब्राह्मण, मगर, गुरुङ, दमाई, कामी र सार्की आदिको बसोबास रहै आएको छ । अधिकांश किराँत जातिको बसोबास रहेको भएपनि हिन्दू धर्मको बाहुल्यता रहेको यस जिल्लामा किराँत धर्म मान्नेहरूको संख्या दोस्रो स्थानमा रहेको छ । त्यसैरारी बौद्ध, क्रिश्चयन, मुस्लिम र अन्य धर्मावलम्बीहरू समेत यस जिल्लामा बसोबास गर्दै आएको भए तापनि धार्मिक सहिष्णुता कायम नै रहेको छ । यस नगरपालिकाको नाम जिल्लाको ऐतिहासिक नामाकरण सँगै नै सम्बन्धित रहेको छ ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

भोजपुरनगरपालिका प्रदेश नं. १ अन्तरगत भोजपुरजिल्लामा अवस्थित रहेको छ । साविकका ८ गाविसहरू (गुप्तेश्वर, सिद्धेश्वर, बोखिम, हैलौछा, भैंसिपंखा, आम्तेक, टक्सार र भोजपुर) समावेश गरी बनाइएको यस नगरपालिकालाई १२ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । भोजपुरजिल्लामा विद्यमान २ नगरपालिका र ऊआउपालिका गरि ९ स्थानीय तह मध्ये भोजपुरनगरपालिका पनि एक हो । नगरपालिकाको केन्द्र साविक भोजपुरगाविसको कार्यालय रहेकोस्थानमा रहेको छ । यस जिल्लामा प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि एक वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ । प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये यो नगरपालिका प्रदेश क र ख मा पर्दछ ।

२.४ धरातलीय अवस्था

भोजपुरनगरपालिकाको धरातलीय अवस्थाको सन्दर्भमा कुरा गर्दा यो पहाडी भुभागमा अवस्थित छ । अग्लो हिउँ पर्ने डाँडाहरू पनि रहेका छन् । यस नगरपालिकामा पिखुवा, सेरा, घटे खोला, जस्ता जल सम्पदा रहेका छन् ।

२.५ प्राकृतिक सम्पदा

नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १५९.५२ वर्ग कि.मी. रहेको छ । नगरपालिकालाई मुलप्रवाह क्षेत्र बनाएर अविरल बगिरहनेपिखुवा, सेरा, घटे खोलाहरू यहाँको मुख्य प्राकृतिक जलसम्पदाहरू हुन् । सिंचाइको मुख्य श्रोतको रूपमा रहेको पिखुवा, सेरा, घटे खोलाहरू लगायत खोलाबाट यस क्षेत्रको जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुने गरेको छ । जैविक विविधताका हिसावले मध्यम हावापानीमा पाइने वनस्पतिहरूमापाखनवेद, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, पर्दछन । चरा चुरुगी तथा जनावरहरूमाकालिज, डाँफे, चिल, गिद्ध, काग, बाज र, भ्याकुर, कस्तुरी, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल, भ्याकुर, ढुकुर, भारल, फयाउरो, भंगेरा, काँडे भ्याकुर, मुख्य रूपमा रहेका छन् । यस नगरपालिकाको माथिल्लो र तल्लो भागकास्थानमा वन तथा खर्कहरू रहेका छन् । यस नगरपालिकाको उत्तर तर्फ सबैभन्दा अग्लो स्थानमा रहेको सुन्तले डाडाँले यहाँको सुन्दरतालाई बढाएको छ । बालुवा ढुङ्गा लगायतका खनिजहरू यस क्षेत्रमा पाइन्छ ।

२.६ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

ऐतिहासिक महत्व बोकेको यस भोजपुरनगरपालिका क्षेत्रमा साँस्कृतिक विविधता रहेको छ । यस क्षेत्रमा खस सभ्यता तथा हिन्दू साँस्कृतिको अनुपम संगम रहेको छ । यस क्षेत्रमा ब्राह्मण, क्षेत्री, नेवार राई तामादलित लगाएत अन्य जातजातिका मानिसहरूको मिश्रित बसोबास रहेको पाइन्छ । यस नगरपालिकामा मुख्य कामकाजी भाषा नेपाली भएता पनि स्थानीयहरू मातृ भाषाको रूपमा राई वान्तवा, नेवारी र तामा भाषा बोलीचालीमा रहेको पाइन्छ ।

धार्मिक रूपमा हिन्दु धर्मालम्बीहरूको उच्च बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा मनाइने चाडपर्वहरूमा कृष्णाष्टमी, तिज, जनैपूर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सक्रान्ति, चैते दशै, साउने सक्रान्ति, ल्होसार, साकेलाआदि रहेका छन् । यसको अलावा मष्ट देवताको पनि पुजा गरिन्छ । धार्मिक तथा भाषिक रूपमा करिव एकरूपता रहेको यो क्षेत्रमा चाडपर्वका समयमा गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरूले यहाँको सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता झल्काउने गर्दछन् । भेषभुषाका रूपमा पुरुषहरूले मुख्य रूपमा दोरा, सुरवाल, टोपी तथा कोट र महिलाले गुन्यु चोली र पटुकी लगाउने गर्दछन् ।

२.७ विकासका संभावनाहरू

भोजपुर नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरू, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानवीय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई अध्ययन गर्दा यस नगरपालिकामा विकासका संभावनाहरू प्रशस्त रहेका छन् । यस नगरपालिकाका विभिन्न विषय क्षेत्रका विकासका संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका २: नगर विकासका संभावनाहरूको विवरण

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	संभावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	<ul style="list-style-type: none"> मध्यम हावापानी र पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता पिखुवा खोला, सेरा खोला र अखुवा खोला लगायतका बाहै महिना बहने नदि तथा खोला खोल्सीहरू नागी तथा चरण क्षेत्र
२	आर्थिक	<ul style="list-style-type: none"> मकै, सिमि, फापर, आलु, जौ, भट्टमास, मुसुरो, तोरी, कोदो जस्ता बालीहरूको उत्पादन व्यवसायीक तरकारीका लागि उपयुक्त हावापानी पशुपालनको संभावना जडीबुटी लगायत वन पैदावारको उपयोग वित्तीय सुविधा सहज होमस्टेको संभावना सिद्धकाली, कैलाश डाङौ, सिद्धमहाराजक्षेत्रलाई धार्मिक पर्यटनको रूपमा विकास
३	सामाजिक	<ul style="list-style-type: none"> क्याम्पस सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच भोजपुर अस्पताल लगायत स्वास्थ्य चौकी, शहरी स्वास्थ्य केन्द्र लगायतका स्वास्थ्य सुविधा खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा तथा पूर्ण सरसफाईका अभ्यास तर्फ उन्मुख धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार
४	भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> मध्यपहाडीलोकमार्ग सहायकमार्ग र कृषि सडकले सबै वडा जोडिएको आवश्यकता अनुसारका पुल तथा साँघुको निर्माण भइरहेको राजमार्गबाट सबै वडामा सडक विस्तार
५	सुशासन तथा संस्थागत	<ul style="list-style-type: none"> नगरकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन गैससको विकास कार्यमा संलग्नता

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन् ।

३.१ वस्ती र प्रमुख बजारसम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका प्रमुख वस्तीहररुमा टक्सार, भोजपुर, बोखिम, दावाँ, हेलौछा भैसिपखां र आम्तेक रहेका छन् । प्रमुख बजारहररुमा भोजपुर बजार, टक्सार बजार, दावाँ बजारहरु रहेका छन् ।

३.२ व्यक्तिगत घटना विवरण

यस नगरपालिकाको पञ्जीकरण शाखाका अनुसार २०७४ सालको व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी विवरण विश्लेषण गर्दा जन्म दर्ता ९२वटा, मृत्यु दर्ता २०२वटा, विवाह दर्ता ३७दवटा रहेको छ । बसाइसराई गरी आउने ११४ परिवार र जाने परिवार ११८ रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइसराई	
					आएको	गएको
१	६९	१६	२३	०		१२
२	९२	१६	४७	०	२	१४
३	३०	२२	२७	०	३	३०
४	१५७	२२	५४	०	३	२
५	१५५	३७	६०	०	५४	११
६	६४	१३	२८	०	५	८
७	६०	१०	२०	०	१९	४
८	३६	१२	१६	०	७	५
९	४७	१०	१९	०	६	२
१०	३४	७	०९	०	१	२
११	३७	२७	५२	०	७	१९
१२	१४६	११	२३	०	७	९
जम्मा	९२७	२०३	३७८		११४	११८

३.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण

यस नगरपालिकाको गत वर्षको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता प्राप्त गर्ने ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, दलित तथा अपांग सम्बन्धी विवरण लैङ्गिक एवं वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४ : सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला			पूर्ण अपाङ्ग			आंसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	
१	३१	५०	२०००	२७	१०००	१	२	२०००	१	२	६००	७	५	४००	७	६	२०००	
२	४४	५१	२०००	५२	१०००			२०००		४	६००	३	१	४००	३	१	२०००	
३	४६	५१	२०००		१०००			२०००			६००			४००			२०००	
४			२०००		१०००			२०००			६००			४००			२०००	
५	१०९	१०५	२०००	१०३	१०००	१	४	२०००	१	६	६००	८	७	४००	५	७	२०००	
६	४४	२०	२०००	३७	१०००			२०००			६००	१७	१३	४००	९	९	२०००	
७	४१	२३	२०००	४१	१०००	१	१	२०००	२	२	६००	४	४	४००	४	२	२०००	
८	३३	१३	२०००	२३	१०००		१	२०००	३	२	६००	१	१	४००	२	३	२०००	
९	४१	२९	२०००	४०	१०००	२	१	२०००	२		६००		१	४००	४	२	२०००	
१०	७६	५०	२०००	७५	१०००	१		२०००	३	३	६००	११	१२	४००	५	५	२०००	
११	४६	६७	२०००	८०	१०००	१	१	२०००	४	३	६००	२३	२४	४००	१९	१४	२०००	
१२	१२१	९१	२०००	७८	१०००	२	१	२०००	५	२	६००	१७	१६	४००	२६	१४	२०००	
जम्मा	६३२	५५०		५५६		९	११		२१	२४		११	८४		८६	६३		

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा नगरपालिकामा वसोबास गर्ने मानिसरुको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तिय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ, बन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन सम्बन्धी विवरण वडागत एवं विषय क्षेत्रगत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५ : मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन														जम्मा	
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ		बन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु		
१	१								२						३	
२			२		१				१						४	
३	३	१					१	२	३						१०	
४	४	३					३								१०	
५	१	२			१					२	२				५	
६	१५	२०			१			२	१		२	२	२	३	४८	
७																
८																
९																
१०	२	१			२										५	
११	३	२			२	४	१	१					१		१४	
१२	१३	३				४	७	११	५		९	४			५६	
जम्मा	४२	३४			७	६	१२	१६	१२	२	१३	७	२	३	१५८	

४.१.२ आयात र निर्यातको अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्त, तरकारी, फलफुल, दलहन, तेलहन, नगदेबाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुने गरेको छ। यस क्षेत्रमा आयात हुने प्रमुख वस्तुहरूमा खाद्यान्य समाग्री, निर्माण सामाग्री र औषधी पर्दछन। निर्यात हुने वस्तुहरूमा सुन्तला, अलैची, अमिसो र जडीबुटीहरू पर्दछन।

४.१.३ कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

यस नगरपालिकामा उत्पादन हुने उद्योगको लागि चाहिने कच्चा पदार्थहरूमा मुख्यतया लोकता, अल्लो, खोटो, बालुवा, बाँस पर्दछन।

४.१.४ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको विवरण

यस नगरपालिकाबाट वैदेशिक रोजगारमा जानेहरूको संख्या विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी भारतमा जाने मानिसहरू रहेका छन। त्यसपछिको जनसंख्या खाडी मुलुकको रहको छ। वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेशनेहरूको जनसंख्या वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६ : वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

वडा नं	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या						जम्मा
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश		
१	१८		१११	२		२	१३३

२	१०	१२१	३	२		१३६
३	६०	५५	१०	६	१०	१४१
४	३०	६०	११	४	५	११०
५	७०	११५	२	१५	२१	२२३
६	४	१००	१५	४	१२	१३५
७	३४	१७	३	४	१२	७०
८	२२	२५	२	६	९	६४
९	३०	३४	५	९	७	८५
१०	४०	६५	७	५	१५	१३२
११	१	१११	३	२	१	१९४
१२	७	१७	११	४	५	३९
जम्मा	३२६	१११	७३	६३	९७	१४६२

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस अध्यायमा कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी विवरणहरु दिइएको छ ।

४.२.१ सिंचाई सुविधासम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेको जग्गामा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन सञ्चालनमा आएका आयोजनाहरुको नाम सिंचाईका किसिम, माध्यम, सिंचित क्षेत्र तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ७ : सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (खोलो/नहर), लिपिट्ज, बाँध, ददेवेल/बोरिङ, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
नकाम खोला सिंचाई	१	नहर	नहर	४	१	वर्षेभरी		१०
पिउरे सिंचाई	१	पोखरी	पाईप	२	१	वर्षेभरी		२०
फलाटे सिंचाई	२	नहर	नहर	२	१	वर्षेभरी		४७
घटटे खोला सिंचाई आयोजना	४	नहर	नहर	४	१	वर्षेभरी		१०५
भालु खोप कुलो	४	कुलो	कुलो	५	१	वर्षेभरी		२००
हाविराड कुलो	५	कुलो	कुलो	६	१	मौसमी		१००
हाविराड कुलो	५	कुलो	कुलो	२	१	मौसमी		६०
आढारे मासिने कुलो	५	कुलो	कुलो	२	१	मौसमी		६०
फेदीखोला पोखरी कुलो	५	कुलो	कुलो	२	१	वर्षेभरी		६०
भरंगेरी ओडारे	६	अन्य	पाईप	१.५	१	मौसमी		३५
ओडारे सानो पालुवा	६	कुलो	कुलो	२.५	१	वर्षेभरी		२५
पचासे चिहानडाँडा	६	कुलो	कुलो	३	१	वर्षेभरी		५०
ओडारे विराटे	६	कुलो	कुलो	१.५	१	वर्षेभरी		३०
सातधारे कोदार	७	कुलो	कुलो	२.७	१	वर्षेभरी		१०
चालिसे कुलो	८	कुलो	कुलो	२	१	वर्षेभरी		५०
सिटार कुलो	८	कुलो	कुलो	२	१	वर्षेभरी		३०
हिटीधारा पोखरे कुलो	८	कुलो	कुलो	२.५	१	वर्षेभरी		५०
साचिमा सिखने कुलो	१०	कुलो	कुलो	९	१	वर्षेभरी		२००
भाल्मा कुलो	१०	कुलो	कुलो	५	१	वर्षेभरी		१००
अखुवा असिने कुलो	१०	कुलो	कुलो	३	१	वर्षेभरी		४०
विविरे कुलो	११	कुलो	कुलो	५.५	१	वर्षेभरी		५०
बारमुरे	११	कुलो	कुलो	४.५	१	वर्षेभरी		२००
खेचुवा	११	कुलो	कुलो	७	१	वर्षेभरी		५०

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको क्रिसम (सतह (कूलो/नहर), लिमिटेड, बाँध, द्युगल/बारिङ्ग, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदि)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (वर्षेभरी वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरघुरी
				इकाई (कि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
बाफो खेत	११	कुलो	कुलो	३	१	मौसमी		३०
तुमाहा	११	कुलो	कुलो	३	१	वर्षेभरी		३०
कटहरे	११	कुलो	कुलो	४	१	वर्षेभरी		३४
मार्से कुलो	१२	कुलो	कुलो	४	१	वर्षेभरी		२००
राज कुलो	१२	कुलो	कुलो	४	१	वर्षेभरी		१४०
दिपेनी कुलो	१२	कुलो	कुलो	२	१	वर्षेभरी		८०

४.२.२ कृषि तथा पशुसेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधन

यस नगरपालिकामा कृषि तथा पशु सेवासँग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था विश्लेषण गर्दा व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या ८४ जना रहेकाछन भने जेटिए १३, पशु कार्यकर्ता १२ र व्यवसायिक नर्सरी सञ्चालक १३ जना रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ८: कृषि तथा पशु सम्बन्धी मानव संशाधन

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
१	१५	०	१	५
२	५	०	२	०
३	४	०	२	०
४	१	०	०	१
५	०	०	१	०
६	१५	१	२	०
७	४	६	२	०
८	४	०	०	०
९	४	२	२	१
१०	१०	२	०	२
११	०	०	०	०
१२	२२	२	०	४
जम्मा	८४	१३	१२	१३

४.२.३ खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफुल, खाद्यान्न, दलहन तथा नगदे बालीमा उच्च पहाडी क्षेत्रमा देखापर्ने रोग तथा किराले नकारात्मक रूपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। जलवायु परिवर्तनसँगै समसितोउष्ण हावापानीमा लाग्ने रोग तथा किराको प्रकोप समेत देखिन थालेको छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण बाली अनुसार देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ९: खाद्यान्न बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा सम्बन्धी विवरण

साधारणतया तरकारी बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्न बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे बालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	झुसिल कीरा
लाही	फुलमा थैंस पार्ने किरा	गवारो	झुसिल कीरा	लाही

साधारणतया तरकारी वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्याल्प वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे वालीमा लाग्ने किरा वा रोगको नाम
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे
फट्याड्ग्रा		फौजी किरा	फट्याड्ग्रा	
पतेरो		फट्याड्ग्रा		

४.२.४ पशु पन्छीमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। जलवायु परिवर्तनसँगै समसितोउष्ण हावापानीमा लाग्ने रोग तथा किराको प्रकोप समेत यस क्षेत्रका पशुपन्छीहरूमा देखिन थालेको छ। यहाँका पशुपन्छीहरूमा देखा पर्ने रोगको विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १०: पशुपन्छीमा लाग्ने रोग तथा किरा सम्बन्धी विवरण

पशुपन्छी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भागुते, चरचरे, खोरेत, एन्ट्रेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्ससिया, एनोरेक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिबर, खोरेत, रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरौटे, साउने ज्वरो, जुम्पा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपेसिस, कोराइजा गम्बारो, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फबल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बोरो, रानी खेत

४.२.५ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका भित्रका विभिन्न वडाहरूमा व्यवसायिक रूपमा कृषि तथा पशुपालन व्यवसायको शुरुवात भएको छ। फर्मको नाम, ठेगाना, उत्पादन तथा रोजगारीको संख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा वडागत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ११: व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

फर्मको नाम वा संचालकको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाइटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
घिसिङ्ग कृषि तथा पशुपालन फर्म	१	शिवुखाम	गाई	ओटा	१२	टंक तामाङ्ग		१
साल्पा देवी पशुपालन फर्म	२	बाघखोर	बखा	ओटा	५०	शुक्र तामाङ्ग		१
दाँवाली फेस हाउस तथा कुखुरा फर्म	४	दावाँ	अण्डा मासु	ओटा	१५०	गणेश विष्ट		१
बालकृष्ण श्रेष्ठ	५	बोखिम	मासु	ओटा	४०००	बालकृष्ण श्रेष्ठ		१
अनिल श्रेष्ठ	५	बोखिम	अण्डा मासु	ओटा	२०००	अनिल श्रेष्ठ		१
राजेश तामाङ्ग	५	बोखिम	अण्डा मासु	ओटा	३००	राजेश तामाङ्ग		१
सिप्तुङ्ग बंगुर तथा कृषि फर्म	६	देउराली	बंगुर	ओटा	२०	बालाम राई		१
ट्याम्प्के एकिकृत कृषि फर्म	६	भो.न.पा. ६	कुखुरा बंगुर	ओटा	५००	गिता देवी राई		१
आचार्य कृषि फर्म	६	भो.न.पा. ६	बाखा	ओटा	१०	सिता आचार्य		१
कृतिका गिरीराज ब्रुडिङ्ग सेन्टर	६	भो.न.पा. ७	चल्ला	ओटा	३०००	कुमार भण्डारी		१
जिमीगाउँ त कृषि फर्म	१०	जिमीगाउँ	बंगुर	ओटा	४०	देउप्रकाश राई		१
जाल्पा देवी बाखापालन	१०	खुरिला	बाखा	ओटा	२४	विर ब. श्रेष्ठ		१

फर्मको नाम वा	वडा	फर्म रहेको	वार्षिक उत्पादन		प्रोपाईटरको	रोजगारी संख्या
नेवा पोल्टी फर्म	१२	टक्सार	कुखुरा	ओटा		१ १
सिद्धकाली कृषि तथा पशुपालन	१२	टक्सार	कुखुरा	ओटा		१ १
अनिशा कृषि तथा पोल्टी	१२	टक्सार	कुखुरा	ओटा		१ १
मतृभूमी कृषि तथा पशुपालन फर्म	७	भोजपुर				१ १

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

यस नगरपालिका धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट धनी छ । यस नगरपालिकामा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकीय सम्भावना बोकेका स्थलहरू, भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १२: पर्यटकीय स्थलहरू सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता -धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेको	होटल, लज, रेस्टराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
सुन्तले डाँडा	१,५	पुगेको	५	१५	सामुदायिक	पर्यटकीय	३००००
बाघखोर	४	पुगेको	४	१७	सामुदायिक	पर्यटकीय	२५०००
गुप्तेश्वर महादेव	३	पुगेको	३	१३	सामुदायिक	धार्मिक	१०००
सिद्धमहाराज	४	पुगेको	४	१५	सामुदायिक	धार्मिक	२०००
राधा कृष्ण मन्दिर	९	पुगेको			सामुदायिक	धार्मिक	२५००
सिद्धकाली मन्दिर	९	पुगेको			सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	२५०००
सरस्वती गुफा	९	पुगेको			सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	२५०००
त्रिभुवन पार्क	७	पुगेको			सामुदायिक	पर्यटकीय	१००००
कैलाश डाँडा	९	पुगेको			सामुदायिक	पर्यटकीय	५०००
टक्सार बजार	१२	पुगेको	४	५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	१५०००
शाक्यमुनि विहार	१२	पुगेको	४	५	सामुदायिक	धार्मिक, साँस्कृतिक	१००००
गुफा डाँडा	३	नपुगेको	०	०	सामुदायिक	पर्यटकीय	५००
कन्या पोखरी	४	पुगेको	०	४	सामुदायिक	धार्मिक	३००
हिमालयन बौद्ध गुम्बा	५	पुगेको	०	७	सामुदायिक	धार्मिक	५०००

४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेस्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई सुविधा प्रदान गर्ने उद्देश्यले व्यवसायीक रूपमा सञ्चालन गरिएका होटल र रेस्टुरेण्ट को विवरण निम्नानुसार रहेका छन्।

तालिका १३: होटल, रिसोर्ट तथा रेस्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेस्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
साङ्गे शोर्पा	४	बाघखोर	४	८	आवासीय	ननस्टार		-
मनिता प्रधान	४	दाँवा	५	८	आवासीय	ननस्टार		
कृष्ण प्रधान	४	दाँवा	४	६	आवासीय	ननस्टार		
देउराली भान्सा तथा विश्राम घर	६	देउराली	१३	१३	आवासीय	ननस्टार		
ट्याम्के दर्शन होटल	६	देउराली	५	१०	आवासीय	ननस्टार		
होटल वसन्ती	६	देउराली	५	१२	आवासीय	ननस्टार		
किराँत इन	७	च्याङ्गबेनी चोक	७	१०	आवासीय	ननस्टार	१२००	५०

नाम	वडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेस्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	बार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	वैड संख्या			आन्तरिक	वात्य (विदेशी)
दावाँली होटल	७	अस्पताल गेट	७	१६	आवासीय	ननस्टार		
तराखसेको होटल	७	बसपार्क	४	१०	आवासीय	ननस्टार		
शुष्मा होटल	७	बसपार्क	८	१६	आवासीय	ननस्टार		
विसौनी होटल	७	डाँडागाउ	५	१२	आवासीय	ननस्टार		
मागवाली होटल	८	बरबोट	७	१५	आवासीय	ननस्टार		

४.४ औद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उद्योग, सरकारी, पब्लिक, नीजि र सहकारी) यस नगरपालिकामा फर्निचर, ग्रिल होजियारी जस्ता उद्योगहरु सञ्चालनमा आएका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १४: उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम	ठेगाना (वडा नम्बर)	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक नीजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मझौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम
				महिला	पुरुष	जम्मा	
विविसा पाउरोटी उद्योग	२	निजी	घरेलु	१	१	२	विस्कुट तथा पाउरोटी
कमला सिलाई कटाई	१२	निजी	घरेलु	२		२	कपडा सिलाई
भोजपुर धातु उद्योग	१२	निजी	घरेलु	१	२	३	धातुका सामान
नारायण धातु उद्योग	१२	निजी	घरेलु	०	२	२	धातुका सामान
बुद्ध धातु उद्योग	१२	निजी	लघु लघरेलु	२	१	३	धातुका सामान
सुजाता सिलाई कटाई सेवा	१२	निजी	लघु घरेलु	२	०	२	सिलाई कटाई
गुरुचेला ग्रिल	७	निजी	घरेलु	०	३	३	फलामका सामान
बाटुली ग्रिल	७	निजी	घरेलु	०	३	३	फलामका सामान
अजिमा उनि वस्त्रालय	७	निजी		२		२	उनिका सामान

४.५ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

व्यापार र व्यवसायको संख्या हेर्दा यस क्षेत्रमा २३८ वटा व्यवसायहरु सञ्चालनमा रहेका छन्। जसबाट करिब चालिस करोड तेहलाख को वार्षिक कारोबार हुने गरेको देखिन्छ। व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका १५: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

पसलको प्रकार	वडा अनुसार पसलको संख्या												लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	जम्मा	
किराना	९	१२	१	७	५	८	२५	८	११	६	६	१०	१०८	७,५६,०००००/-
कपडा तथा फेन्सी			१	१			२४	५	४				३५	३,५०,०००००/-
मासु पसल							६		२				८	१,८०,००००/-
तरकारी तथा फलफुल							३							२०,०००००/-

विक्री केन्द्र														
दुध चिरस्यान तथा विक्री केन्द्र														
निर्माण सामग्री		१		२	५	१				९	११०००००००/-			
औषधी पसल वा किलोनिक						९				९	३,०००००००/-			
मर्मत सेवा केन्द्र		१		२						३	५०,०००००/-			
इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल		१			७	२				१०	२,०००००००/-			
सुनचाँदी पसल		१	१		९		३			१४	१०,०००००००/-			
चिया, खाजा वा नास्ता पसल		३	४		१३	७	९			३६	२,१६,०००००/-			
कस्मेटिक तथा व्युटी पार्लर					६					६	३०,००००/-			
अन्य														
जम्मा	९	१२	९	१३	५	१२	१०७	२३	२९	६	६	१०	२३८	४०१३,०००००/-

४.६ खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

यसनगरपालिकामा खनिज तथा खानी उपलब्धताको सन्दर्भमा विश्लेषण गर्दा वडा नं १२ र ५ मा दुङ्गा खानी रहेको छ भने वडा नं १२,३ र ४ मा वालुवाको खानी रहेको छ। खानिको नाम तथा पाइने स्थान सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ,

तालिका १६: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	खनिजको नाम	पाइने स्थान
३	वालुवा खानी	सेतीबगर
४, ५	वालुवा खानी	शेरा खोला
५	दुङ्गा खानी	दुङ्गे
६	वालुवा खानी	गुम्बा
१२	वालुवा खानी	वेहेरे दोभान

४.७ कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकाको वडा नं. ३ को शुक्रबारे बजार, वडा नं ७ को शनिबारे बजार कृषि उपजको किनवेच हुने स्थानहरु हुन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १७: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध प्रमुख पूर्वाधारहरु	कैफियत
शुक्रबारे बजार	३	अन्न, फलफुल, मासु, कुखुरा, तरकारी, खसिबोका	साप्ताहिक
शनिबारे बजार	७	अन्न, फलफुल, माछा, मासु, कुखुरा, तरकारी, खसिबोका, सुगुँरको पाठा, सूर्ती, बदाम	साप्ताहिक

४.८ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

यस नगरपालिकामा रहेका कृषक समूह, पशुपालन समूह, व्यवसायिक कृषि फर्म, कृषि सहकारी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १८: कृषि तथा पशु सम्बन्धी सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह	पशुपालन समूह	व्यवसायिक कृषि फर्म	कृषि सहकारी	एग्रोभेट तथा कोल्ड स्टोर तथा	जैविक वा कम्पोष्ट
-----------	-----------	--------------	---------------------	-------------	------------------------------	-------------------

	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य		सहकारी संख्या	सदस्य		वित्तविजन केन्द्र	रप्टिक स्टोर	मल उत्पादन केन्द्र	
		म	पु		म	पु		म	पु		संख्या	संख्या				
१	७	५१	६४	५	२१	२६	१							१		
२	१०	५६	६३	४	२४	३०								१		
३	१०	११९	१४१	४	७	२९								१		
४																
५	२०	१५०	११०	५	१६	१९	३		३							
६																
७																
८																
९																
१०																
११	९	३२	४०								१	१३	१२			
१२																
जम्मा																

४.९ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

नगरपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल र संकलन केन्द्रको संख्या हेदा कुटानी पिसानीका लागि डिजेल मिल ३२ वटा र विद्युत मिल ६ वटा रहेका छन्। अन्य उद्योगको तुलनामा परम्परागत पानी घट्टहरूको संख्या उच्च रहेको देखिन्छ।

यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १९: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विकी केन्द्र वा कोसली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०
२	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०
३	०	०	०	०	८	०	०	०	०	०
४	०	०	०	०	७	०	०	०	०	०
५	०	०	०	०	४	२	०	०	०	०
६	०	०	०	०	२	०	०	०	०	०
७	०	०	०	०	२	०	०	०	०	१
८	०	०	०	०	१		०	०	०	०
९	०	०	०	०	१		०	०	०	०
१०	०	०	०	०	२		०	०	०	०
११	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०
१२	०	०	०	०		३	०	०	०	०
जम्मा	०	०	०	०	३२	६	०	०	०	१

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ ।

५.१.१ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २०: शैक्षिक संस्था अनुसार साक्षरता विवरण

प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा १-१२	जम्मा	कैफियत
आधारभूत	३७			
माध्यामिक		८		
जम्मा	३७८	८	४५	

५.१.२ शिक्षक विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ४५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा कूल २५० स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा १५० जना शिक्षक र १०० जना शिक्षिका कार्यरत रहेका छन् । आधारभूत र माध्यामिक तहमा विद्यालयगत रहेका यस्ता शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण तहगत रूपमा देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका २० : कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या			
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी	
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)										
१.१	चण्डी आ.वि	१	५	३	२	२	-	१	-	-	
१.२	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि	१	१	१							
१.३	सिहंवाहिनी प्रा.वि	२	४	२	२	२					
१.४	सिहंजलेश्वरी प्रा.वि	२	३	१	२	२					
१.५	जनज्योती प्रा.वि	३	३	२	२	२					
१.६	कालिका प्रा.वि.	३	३	३							
१.७	गुप्तेश्वर प्रा.वि.	३	३	२	२						
१.८	पंचकन्या आधारभूत	३	५	३	६	६		१	१		
१.९	पंचकन्या आधारभूत	४	७	५	२	२		१			
१.१०	जात्या देवी प्रा.वि	४	४	३	१	१					
१.११	दुर्गेश्वरी प्रा.वी.	४	४	४							
१.१२	जनज्योती प्रा.वि	५	३	१	२	२					
१.१३	सिहं प्रा.वि	५	३	२	१	१					
१.१४	जनता प्रा.वि	५	२	३							
१.१४	कालिका प्रा.वि	५	३		२	२					
१.१५	जगदिश्वरी प्रा.वि	५	४	४	२	२					
१.१६	धापखर्क प्रा.वि	५	४	१	५	५					
१.१७	पंचकन्या आधारभूत	६	६	५	५	३					

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या			
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी	
१.१८	जनसेवा आ.वि	७	९	३	६	६		१	१	१	
१.१९	सरस्वती आ.वि	८	९	६	३	३		१	१	१	
१.२०	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	२	१	१	१					
१.२१	जनकल्याण आ.वि	९	८	५	४	५				१	
१.२२	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०	३	२	१						
१.२३	बाल कनया प्रा.वि	१०	३	१	२						
१.२४	ज्योति प्रा.वि	१०	२	१	१						
१.२५	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०	२	१	१						
१.२६	आइतबारे प्रा.वि	१०	२		२						
१.२७	जनकल्याण आ.व.	११	६	९	४	४		१	१	१	
१.२८	सिंह देवि प्रावि	११	३	१	२	३		१	१	१	
१.२९	लक्ष्मी आ.वि.	११	८	४	४	४	५	१	१	१	
१.३०	गणेश प्रा.वि.	११	१	१	२						
१.३१	यलम्बर एकेडेमी	११	११	७	२	४	४				
१.३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	२	३	१	०	०	०	०	०	
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	२	२	०	०	०	०	०	०	
१.३४	सिहदेवी प्रावि	१२	१	२	०	०	०	०	०	०	
१.३५	आर्दश शिशु प्रावि	१२	५	४	४	४	०	०	०	०	
१.३६	चारलड वोडिङ स्कुल	१२	४	२	६	४	०	०	०	०	
१.३७	सार्वजनिक आधारभूत	१२	८	४	६	६	०	०	०	०	
जम्मा				१४७	७२	६६	५६	९	५	५	६
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)										
२.१	सिहं देवि मा.वि.	१	७	६	१	१	-	१	१	१	
२.२	कालिका मा.वि.	२	१२	८	४	४			१	१	
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४	२३	२१	२	२		२	२	२	
२.४	पञ्चकन्या मा.वि	५	१०	११	४	४		१	२	१	
२.५	विद्योदय मा.वि	७	१४	४	१०	३	१	२	२	२	
२.६	जात्या मा.वि.	१०	८	५	३						
२.७	देविस्थान मा.वि.	११	९	७	२	२		१	१	१	
२.८	यसोधरा मा.वि		२०	१६	८	४	३	३	३	४	
जम्मा				१०३	७८	३४	२०	४	१०	१२	१२

५.१.३ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कुल ४५ वटा सामुदायिक विद्यालयहरमध्ये ३७ वटा आधारभूत र ८ वटा माध्यमिक विद्यालय रहेका छन्। यी विद्यालयहरुमा अध्ययन गर्ने पूर्व प्राथमिक तहमा ५५५ आधारभूत तहमा ४३६ र माध्यमिक तहमा १३०१ जना रहेको पाइन्छ। विद्यालयगत तथा वडागत छात्रछात्राहरुको विवरण संस्थागत विद्यालयहरुको समेत देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २१: विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तहगत शैक्षिक योग्यता

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)														
१.१	चण्डी आ.वि	१	३	७	१०	६५	७६	१४१				६८	८३	१५१
१.२	सिंह जलेश्वरी प्रा.वि.	१				७	७	१४				७	७	१४
१.३	सिंहवाहिनी प्रा.वि	२	४	१०	१४	२८	३२	६०	-	-	-	३२	४२	७४
१.४	सिंहं सहं जलेश्वरी प्रा.वि.	२	५	५	१०	२२	२५	४७	-	-	-	२७	३०	५७
१.५	जनज्योति प्रा.वि.	३	८	४	१२	२१	२२	४३						
१.६	कालिका प्रा.वि													
१.७	गुप्तेश्वर प्रा.वि	३	२९	१९	४८									
१.८	पंचकन्या प्रा.वि	३	७	७	१०	५३	६०	११३						
१.९	पंचकन्या आधारभूत	४	७	३	१०	४२	५७	९९				४२	५७	९९
१.१०	जात्या देवी प्रा.वि	४	९	३	१२	२८	३६	६४				४५	३९	७६
१.११	दुर्गेश्वरी प्रा.वि.	४	१	५										
१.१२	जनज्योती प्रा.वि	५				२०	१५	३५						
१.१३	सिंहं प्रा.वि	५				१३	२४	३७						
१.१४	जनता प्रा.वि	५	३	४	७	११	११	२२						
१.१५	कालिका प्रा.वि	५	४	६	१०	६	६	१२						
१.१६	जगदिश्वरी प्रा.वि	५	११	७	१८	३०	३३	६३						
१.१७	धापखर्क प्रा.वि	५	२०	१९	३९	४८	६१	१०९						
१.१८	पंचकन्या आधारभूत	६				४०	३५	७५						
१.१९	जनसेवा आ.वि	७	१३	९	२२	१७४	१६९	३४३				१८७	१७८	३६५

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	बडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१.२०	सरस्वती आ.वि	८	४	३	७	२९	३३	६२				३३	३६	६९
१.२१	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	१	७	८	१३	११	२४				१४	१८	३२
१.२२	जनकल्याण आ.वि	९	४	२	६	२०	५८	१०८				७१	७८	१४९
१.२३	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०	१	३	४	८	५	१३				९	८	१७
१.२४	बाल कनया प्रा.वि	१०	७	३	१०	१३	२९	२२				२०	२५	४५
१.२५	ज्योति प्रा.वि	१०	६	३	९	१६	११	२७				२२	१४	३६
१.२६	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०				७	१३	२०				७	१३	२०
१.२७	आइतबारे प्रा.वि	१०	२	२	४	७	७	१४				९	९	१८
१.२८	जनकल्याण आ.व.	११	१०	७	१७	६२	६१	१२३						
१.२९	सिंह देवि प्रा.वि	११	४	१	५	१९	६	२५						
१.३०	लक्ष्मी आ.वि.	११	७	५	१२	५६	६०	११६						
१.३१	गणेश प्रा.वि.	११	१	६	७									
१.३२	यलम्बर एकेडेमी	११	१६	१७	३३	३०	६१	९१						
१.३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	८	६	१४	९	७	३०	०	०	०	०	०	०
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	४	३	७	४	२	६				०	०	०
१.३४	सिहदेवी प्रा.वि	१२	१	४	५	४	७	११						
१.३५	आर्दश शिशु प्रा.वि	१२	१८	१२	३०	२५	३२	५७						
१.३६	चारलड वोडिड स्कुल	१२	१४	१९	३३	२०	१०	३०						
१.३७	सार्वजनिक आधारभूत	१२	८	३	११	७३	५२	१२५						
जम्मा			२४०	२१५	४५५	१०६४	२०५५	३११९				१३०४	२२७०	३५७४
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)													
२.१	सिहदेवी मा.वि	१	४	८	१२	७२	८०	१५२	१५	१७	३२	९१	१०५	१९६
२.२	कालिका मा.वि	२	१३	१४	२७	१४५	१५६	३०१	२४	२७	५१	१८२	१९७	३७९
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४	५	४	९	१६७	१६४	३३१	१४३	१२२	२६५	३७५	२९०	६०५

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
२.४	पंचकन्या मा.वि	५	९	५	१४									
२.५	विद्योदय मा.वि	७	९	४	१३	५६	८८	१४४	३२५	२२९	५५४			
२.६	जात्या मा.वि.	१०	४	२	६	५०	५८	१०८	१७	१८	३५	७१	७८	१४९
२.७	देविथान मा.वि.	११	५	९	१४	६०	५२	११२	३४	२३	५७			
२.८	यसोधरा मा.वि	१२	३	२	५	१००	९९	१९९	१५५	१५२	३०७			
जम्मा			५२	४८	१००	६५०	६९७	१२६७	७१३	५८८	१३०१	१४१५	१३३३	२७४८
कुल जम्मा			२९२	२६३	५५५	१७४	२७५२	४३८६	७१३	५८८	१३०१	२७१९	३६०३	६३२२

५.१.४ शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुको अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा , एकीकृत पाठ्यक्रम, इन्टरनेट सुविधा, छुटै प्रधानाध्यापक दरबन्दी सम्बन्धी विवरण विद्यालयगत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २१: शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम, ठेगाना र किसिम	वडा नम्बर	अपाङ्ग विद्यार्थी श्रोत कक्षा	CBEGRA कार्यान्वयन	एकीकृत पाठ्यक्रम	इन्टरनेट सुविधा	छुटै प्रधानाध्यापक दरबन्दी
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)							
१.१	चण्डी आ.वि	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.२	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि.	१	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.३	सिहंवाहिनी प्रा.वि	२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.४	जनज्योति प्रा.वि.	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.५	कालिका प्रा.वि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.६	गुप्तेश्वर प्रा.वि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.७	पंचकन्या प्रा.वि	३	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.८	पंचकन्या आधारभूत	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.९	जात्या देवी प्रा.वि	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१०	दुर्गेश्वरी प्रा.वि.	४	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.११	जनज्योती प्रा.वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१२	सिहं प्रा.वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१३	जनता प्रा.वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१४	कालिका प्रा.वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१५	जगदिश्वरी प्रा.वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१६	धापखर्क प्रा.वि	५	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१.१७	पंचकन्या आधारभूत	६	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१.१८	जनसेवा आधारभूत	७	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१.२०	सरस्वती आ.वि	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१.२१	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१.२२	जनकल्याण आ.वि	९	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१.२३	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१.२४	बाल कनया प्रा.वि	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको

१. २५	ज्योति प्रा.वि	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१. २६	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१. २७	आइतबारे प्रा.वि	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
१. २८	जनकल्याण आ.व.	११	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
१. २९	सिंह देवि प्रावि	११	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३०	लक्ष्मी आ.वि.	११	भएको	भएको	भएको	नभएको	भएको
१. ३१	गणेश प्रा.वि.	११	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३२	यलम्बर एकेडेमी	११	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	भएको
१. ३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३४	सिहदेवी प्रावि	१२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३५	आर्दश शिशु प्रावि	१२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३६	चारल्ड वोडिड स्कुल	१२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको
१. ३७	सार्वजनिक आधारभूत	१२	नभएको	नभएको	भएको	नभएको	नभएको

२ माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)

२.१	सिहदेवी मा.वि	१	नभएको	भएको	भएको	भएको	नभएको
२.२	कालिका मा.वि.	२	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
२.४	पचंकन्या मा.वि.	५	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
२.५	विद्योदय मा.वि	७	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
२.६	जात्या मा.वि	१०	नभएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको
२.७	देविथान मा.वि.	११	नभएको	भएको	भएको	नभएको	नभएको
२.८	यसोधरा मा.वि.	१२	भएको	नभएको	भएको	भएको	नभएको

५.१.५ सिकाई उपलब्धी तथा उत्तिर्ण दर

यस नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुको आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरुको तहगत रूपमा खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उत्तिर्ण दर औषत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ। संस्थागत विद्यालयहरुको यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २३: बालबालिकाको सिकाई उपलब्धी तथा उत्तिर्ण दर

क्र.स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	बडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ती वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविद्यिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी		
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)														
१.१	चण्डी आ.वि	१	६८	८३	१०	१०	-	८३	-	-	-	-	-	-	-
१.२	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि.	१	७	७	२३	१	-	७	-	-	-	-	-	-	-
१.३	सिहं	२	२२	२५	८	७	-	२२	-	-	-	-	-	-	-

क्र.सं.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	बडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
	जलेश्वरी प्रा.वि.													
१.४	सिहं वाहनी	२	३६	३१	७	६	-	३१	-	-	-	-	-	-
१.५	जनज्योति प्रा.वि.	३	२४	२७	२४	२७	१०	२३						
१.६	कालिका प्रा.वि	३	२२	१५	११	१४		१७						
१.७	गुप्तेश्वर प्रा.वि	३	१९	२९	१९	२९		१९						
१.८	पंचकन्या आधारभूत	३												
१.९	पंचकन्या आधारभूत	४	७८	६६	९	७	१०	५२						
१.१०	जात्या देवी प्रा.वि	४	३९	२९			११	३५						
१.११	दुर्गेश्वरी प्रा.वि.	४					४	१८						
१.१२	जनज्योति प्रा.वि	५	१५	२०	२	४		२०						
१.१३	सिहं प्रा.वि	५	१४	१३	४	२		१२						
१.१४	जनता प्रा.वि	५	११	११	५			११						
१.१५	कालिका प्रा.वि	५	१०	१३	३	१		७						
१.१६	जगादिश्वरी प्रा.वि	५	४०	४१	७	६		३०						
१.१७	धापखर्क प्रा.वि	५			४	१								
१.१८	पंचकन्या आधारभूत	६	४०	३५	४०	३५								
१.१९	जनसेवा आ.वि	७	१७८	१८७	१८८	१८७	३९	१६९						
१.२०	सरस्वती आ.वि	८	३३	३६	२९	३३	३०	१						
१.२१	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	१४	१९	१३	११	१२	१						
१.२२	जनकल्याण आ.वि	९	२८	४२	२०	३०	४	२१						
१.२३	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०	९	८	६	३	६	८						
१.२४	बाल कन्या प्रा.वि	१०	२०	२५	१०	५	१	१३						
१.२५	ज्योति	१०	७	१३	७	११		७						

क्र.सं.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम (सामुदायिक, संस्थागत, मदरसा, गुम्बा)	वडा नम्बर	जम्मा विद्यार्थी		आधारभूत शिक्षा पुरा गर्ने विद्यार्थी		छात्रवृत्ति वा अन्य सुविधा पाउने विद्यार्थी		दिवा खाजा खान पाउने विद्यार्थी		कक्षा ९ मा प्राविधिक विषयमा भर्ना हुने विद्यार्थी		विज्ञान विषयमा कक्षा ११ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
	प्रा.वि													
१.२६	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०	९	९	५	७	३	७						
१.२७	आइतबारे प्रा.वि	१०	२२	१४	१३	९	२	१६						
१.२८	जनकल्याण आ.व.	११	११०	५५	११			५०						
१.२९	सिंह देवि प्रावि	११	६०	१९			३	१२						
१.३०	लक्ष्मी आ.वि.	११	६०	५६	११	९		५६						
१.३१	गणेश प्रा.वि.	११		४										
१.३२	यलम्बर एकेडेमी	११	४६	७५										
१.३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	१३	१७										
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	२	४										
१.३४	सिहंदेवी प्रावि	१२	७	४										
१.३५	आर्दश शिशु प्रावि	१२	३२	२५										
१.३६	चारल्ड वोडिड स्कुल	१२	१०	२०										
१.३७	सावर्जनिक आधारभूत	१२	८१	५५	६९	४७								
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)													
२.१	सिहंदेवी मा.वि	१	९१	१०५	१२	१४	१०	१०५	-	-	-	-	-	-
२.२	कालिका मा.वि	२	१४५	१५६	१८	१९	-	१४१	-	-	-	-	-	-
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४	२९०	३१५	३३	३२	७६	१५४						
२.४	पंचकन्या मा.वि	४			१९	१३	१५	११०						
२.५	विद्योदय मा.वि	७											२	१
२.६	जात्या मा.वि	१०	७१	७८	४३	४९	५	५०						
२.७	देविथान	११	७५	९४	५२	६०		५५						
२.८	यसोधरा मा.वि.	१२	२५४	२५८	९९	१००	२२	११५		८	९			

५.१.६ खुद भर्ना, निरन्तरता तथा टिकाउ दर

यस नगरपालिका भित्र रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुको आधारभूत तथा माध्यमिक तहका विद्यालयहरुको तहगत खुद भर्ना दर, निरन्तरता दर, सिकाई उपलब्धी दर र उतिर्ण दर औषत रूपमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २४: बालबालिकाको खुद भर्ना तथा टिकाउ दर

क्र. स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर			
			पूर्व प्राथमिक	आधा रभूत	माध्यार्थी मक	पूर्वप्राथमिक	आधार भूत	माध्यार्थी मक	कक्षा ५	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२	
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)														
१.१	चण्डी आ.वि	१	५०	२	-	५०	९८	-	४६			८५			
१.२	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि.	१		४	-	-	१०	-	-	-	-	-	-	-	
१.३	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि.	२	१००	११	-	-	-	१००	-	-	-	-	-	-	
१.४	सिहंवाहिनी प्रा.वि.	२	९३	२	-	७	९८	-	-	-	-	-	-	-	
१.५	जनज्योति प्रा.वि.	३	१०			८८									
१.६	कालिका प्रा.वि	३	२१			९३									
१.७	गुप्तेश्वर प्रा.वि	३	४८			९५									
१.८	पंचकन्या आधारभूत	३	२४			९२			५५			९०	०		
१.९	पंचकन्या आधारभूत	४	७०	७३		७०									
१.१०	जात्या देवी प्रा.वि	४	७५	१००		८२									
१.११	दुर्गेश्वरी प्रा.वि.	४	९२			९४									
१.१२	जनज्योति प्रा.वि	५		१			३१.५								
१.१३	सिहं प्रा.वि	५		१३			२०.५								
१.१४	जनता प्रा.वि	५	७	२२			७								
१.१५	कालिका प्रा.वि	५	६	१३		७१.४	८								
१.१६	जगदिश्वरी प्रा.वि	५	१८	६३		४४	३.१								
१.१७	धापखर्क प्रा.वि	५		४४											
१.१८	पंचकन्या आधारभूत	६	६०	४०		३०	७०								

क्र. स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
			पूर्व प्राथमि क	आधा रभूत	माध्यां मक	पूर्वप्राथमि क	आधार भूत	माध्यां मक	कक्षा ५	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ५	कक्षा १०	कक्षा १२
१.१९	जनसेवा आ.वि	७	७५	८५		५५	९०		६५			९०		
१.२०	सरस्वती आ.वि	८	५६	५८		४५	६२		६२					
१.२१	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	४०	४६		५५	५१							
१.२२	जनकल्याण आ.वि	९	९५	९८		८६	९८		४७			९६		
१.२३	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०	९१	९८		६०	९२		४५			९०		
१.२४	बाल कन्या प्रा.वि	१०	९३	९७		८७	९३		५२			९३		
१.२५	ज्योति प्रा.वि	१०	९०	९९		८६	९६		५५			९२		
१.२६	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०		९६			९६		५२			९५		
१.२७	आइतबारे प्रा.वि	१०	९२	९४		७६	८६		४२			९१		
१.२८	जनकल्याण आ.व.	११	९८	९६		६०	८५		५२			९०		
१.२९	सिंह देवि प्रा.वि	११	१४	८५		९	८५							
१.३०	लक्ष्मी आ.वि.	११	९८	१००		८०	८०		६०			९०		
१.३१	गणेश प्रा.वि.	११	२२			१९								
१.३२	यलम्बर एकेडमी	११	३०	६१		३०	६१							
१.३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	८५	९५		५५	९०							
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	७०	७५		३५	३०							
१.३४	सिहदेवी प्रा.वि	१२	८३	८३		५०	५५							
१.३५	आर्दश शिशु प्रा.वि	१२	९५	९८		९०	९८							
१.३६	चारल्ड वोडिङ स्कुल	१२	९७	९८		९८	९७							
१.३७	सार्वजनिक आधारभुत	१२	८८	९२		९५	९७		६१			४१		
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)													
२.१	सिहदेवी मा.वि	१	७५	५	२	२५	९५	९८	५६	-	-	८९		

क्र. स.	विद्यालयको नाम, स्थान र किसिम	वडा नम्बर	खुद भर्ना दर			निरन्तरता दर			सिकाई उपलब्धी दर			उतिर्ण दर		
			पूर्व प्राथमिक	आधा रभूत	माध्यां मक	पूर्वप्राथमिक	आधार भूत	माध्यां मक	कक्षा ५	कक्षा १०	कक्षा १२	कक्षा ८	कक्षा १०	कक्षा १२
२.२	कालिका मा.वि.	२	१००	११	-	-	८९	१००	-	-	-	८९	७८	
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४							४३	५०	४५	४३	५०	४५
२.४	पचंकन्या मा.वि	५	५	५२	११	२८.५	०.९७	६.३१	४४	२.६		७१	१००	
२.५	विद्योदय मा.वि	७		९१	९७		७५	९२	५५	५०	५५	१००	४५	५६
२.६	जात्या देवी मा.वि	१०	९५	९८	९५	७५	८५	९७	८६	५०		७५	६०	
२.७	देवीथान मा.वि.	११	७५	९४	५२	६०		५५						
२.८	यसोधरा मा.वि	१२	८०	९०	९७	६०	८५	९८	६०	४५	६०	९०	४६	५१

५.१.७ विद्यालय शान्ति क्षेत्र र विद्यालय सुधार योजना विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुको विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना, बाल क्लब गठन तथा बाल मैत्री शिक्षण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २२५ :विद्यालय शान्ति क्षेत्र तथा सुधार योजना सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)						
१.१	चण्डी आ.वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.३	सिहं वाहिनी प्रा.वि	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.४	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि	२	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.५	जनज्योति प्रा.वि.	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.६	कालिका प्रा.वि	३	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.७	गुप्तेश्वर प्रावि	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.८	पंचकन्या आधारभूत	३	भएको	भएको	भएको	भएको
१.९	पंचकन्या आधारभूत	४	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१०	जात्या देवी प्रा.वि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
१.११	दुर्गेश्वरी प्रा.वी.	४	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१२	जनज्योति प्रा.वि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१३	सिहं प्रा.वि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१४	जनता प्रा.वि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१५	कालिका प्रा.वि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१६	जगदिश्वरी प्रा.वि	५	भएको	भएको	भएको	भएको

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
१.१७	धापखर्क प्रा.वि	५	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१८	पंचकन्या आधारभूत	६	भएको	भएको	भएको	भएको
१.१९	जनसेवा आ.वि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२०	सरस्वती आ.वि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२१	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२२	जनकल्याण आ.वि	९	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२३	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२४	बाल कनया प्रा.वि	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२५	ज्योति प्रा.वि	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२६	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२७	आइतबारे प्रा.वि	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२८	जनकल्याण आ.व.	११	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२९	सिंह देवि प्रावि	११	भएको	भएको	भएको	भएको
१.३०	लक्ष्मी आ.वि.	११	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.३१	गणेश प्रा.वि.	११	भएको	भएको	भएको	भएको
१.३२	यलम्बर एकेडेमी	११	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	नभएको	भएको	नभएको	भएको
१.३४	सिहंदेवी प्रावि	१२	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.३५	आर्दश शिशु प्रावि	१२	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.३६	चारल्ड वोडिड स्कुल	१२	भएको	भएको	नभएको	भएको
१.३७	सार्वजनिक आधारभूत	१२	भएको	भएको	नभएको	भएको
२	माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)					
२.१	सिहंदेवी मा.वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
२.२	कालिका मा.वि	२	भएको	भएको	भएको	भएको
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४	भएको	भएको	भएको	भएको
२.४	पञ्चकन्या मा.वि.	५	भएको	भएको	भएको	भएको
२.५	वद्योदय मा.वि	७	भएको	भएको	भएको	भएको
२.६	जात्यादेवि मा.वि	१०	भएको	भएको	भएको	भएको
२.७	देवीथान मा.वि.	११	भएको	भएको	भएको	भएको
२.८	यसोधरा मा.वि	१२	भएको	भएको	नभएको	भएको

५.१.८ आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयमा पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीहरूबाट विद्यालय पुग्न लाग्ने समय)

यस नगरपालिकाको प्रमुख वस्तीहरूबाट आधारभूत विद्यालयसम्मको पहुँचको अवस्थालाई हेर्दा विद्यालय पुग्न लाग्ने समय अनुसार १ घण्टा भन्दा बढि समय लाग्ने घरपरिवार संख्या २७१ रहेको छ भने १५ मिनेट समय लाग्ने घरपरिवार १४१७ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २६: विद्यालय पहुँचको अवस्था

बडा नम्बर	विद्यालय सम्म आइपुग्न लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या
-----------	---

	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी
१	७२	१२०	९२	३१
२	९१	१३५	१२०	८०
३	४५	१२२	३१	१८
४	४००	८६	१००	७५
५	१३३	१५७	२७	१७३
६	४०	३५	०	०
७	०	०	०	०
८	०	०	०	०
९	८९	५०	१०	०
१०				
११	१३०	११९	१२२	१३
१२	१०२	४०२	१६६	८९
जम्मा	११०२	१२२६	६५८	४७९

५.१.९ शैक्षिक संस्था उपलब्ध भौतिक पूर्वाधार तथा सुविधा

नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विद्यालयहरूको विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २७: विद्यालयमा भौतिक पूर्वाधारको अवस्था

क्र.स.	विद्यालयको नाम	बडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेङ्चको क्षमता (जना)	खेलमैदान क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खाने पानी
			पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
१	आधारभूत तह (सामुदायिक)												
१.१	चण्डी आ.वि	१	छ	-	छ	-	छैन	छैन	४	-	छैन	छ	छ
१.२	सिहं वाहिनी प्रावि	२	१	-	-	-	छैन	छैन	४	-	कच्च	छ	छ
१.३	सिहं जलेश्वरी प्रावि	२	-	-	-	१	छैन	छैन	४	छैन	छैन	छ	छ
१.४	जनज्योति प्रावि	३		१		१०	सामान्या		४	१६००	छैन	छ	सामान्य
१.५	कालिका प्रावि	३		१		७	सामान्या		४	८०	छैन	छ	छ
१.६	गुप्तेश्वर प्रावि	३	१	१		१७			४	३.२०	छैन	सामान्य	सामान्य
१.७	पंचकन्या आधारभूत	३	३	२		१४	सामान्या	३	४	३.१०	पक्की	छ	छ
१.८	पंचकन्या आधारभूत	४		१		१०	छैन	छ	४	३.९	छैन	छ	छ
१.९	जात्या देवी प्रा.वि	४		१		६	छैन	छैन	४	५००	छ	छ	छ
१.१०	दुर्गेश्वरी प्रा.वी.	४		१		६	छैन	छैन	४	२००	छ	छ	छ

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाला कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेब्चको क्षमता (जना)	खेलमैदा न क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खाने पानी
			पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
१.११	जनज्योती प्रा.वि	५		२		५	छैन	छैन	४			छ	छ
१.१२	सिहं प्रा.वि	५		३		५	छैन	छैन	४			छ	छ
१.१३	जनता प्रा.वि	५		२		६	छैन	छैन	४			छ	छ
१.१४	कालिका प्रा.वि	५		१		६	छैन	छैन	४			छ	छ
१.१५	जगदिश्वरी प्रा.वि	५		२		१२	छ		४		छ	छ	छ
१.१६	धापखर्क प्रा.वि	५		२		९	छ		४		छ	छ	छ
१.१७	पंचकन्या आ.वि.	६		१		५	छैन	छ	४		छैन	छ	छ
१.१८	जनसेवा आ.वि	७		२		१२	छ	छ	४	२००	छ	छ	छ
१.१९	सरस्वती आ.वि	८	१	३	४	१३	छ	छ	४	३०००	कच्च	छ	छ
१.२०	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	०	३	०	७	छैन	छैन	४	१५०	छैन	छ	छ
१.२१	जनकल्याण आ.वि	९	१	४	२	८	छैन	छ	४		तारबार	छ	छ
१.२३	प्रजातन्त्र प्रा.वि	१०		३		६	छैन	छैन	४	३००	छैन	छ	छ
१.२४	बाल कन्या प्रा.वि	१०	१	२	२	४	छैन	छैन	४	३५०	छैन	छ	छ
१.२५	ज्योति प्रा.वि	१०	१	१	२	२	छैन	छैन	३	४००	छैन	छ	छ
१.२६	ज्ञानोदय प्रा.वि	१०		२		४	छैन	छैन	४	१५०	छैन	छ	छ
१.२७	आइतवारे प्रा.वि	१०		२		४	छैन	छैन	४	२००	छैन	छ	छ
१.२८	जनकल्याण आ.व.	११	५	२	४	२	छैन	छ	३	६०	तारबार	छ	छैन
१.२९	सिंह देवि प्रा.वि	११	१	१	५	३	छ	छैन	४	४०	तारबार	छ	छ
१.३०	लक्ष्मी आ.वि.	११	५	१	१०	२	छ	छ	५	६००		छ	छ
१.३१	गणेश प्रा.वि.	११		३		५	छैन	छैन	४	८ आना		छ	छ
१.३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	१	२	२	४	छैन	छैन	४	८०	छैन	छ	छैन
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	१	१	२	५	छैन	छैन	४	४००	छैन	छ	छ
१.३४	सिहदेवी प्रा.वि	१२	१	२	२	४	छैन	छैन	४	१००	छैन	छ	छैन
१.३५	आदर्श	१२	२	१	४	६	छैन	छैन	३	१००	तारबार	छ	छ

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	भवन संख्या		कोठा संख्या		पुस्तकालय र अध्ययन केन्द्र	प्रयोगशाल ा कम्प्युटर समेत	डेस्क, बेब्चको क्षमता (जना)	खेलमैदा न क्षेत्रफल (वर्ग मी.)	कम्पाउण्ड ड वालको किसिम	चर्पीको सुविधा	स्वच्छ खाने पानी
			पक्की	कच्ची	पक्की	कच्ची							
	शिशु प्रावि												
१.३६	चारल्ड वोडिङ स्कुल	१२	२	१	४	६	छैन	छैन	४	८०	छैन	छ	छ
१.३७	सार्वजनिक आधारभूत	१२		३		१२	छ	छैन	३	६००	छैन	छ	छ
२	माध्यमिक तह (सामुदायिक)												
२.१	सिहं देवी मा.वि	१	-		-		छैन	छैन	४	-	घेराबारा	छ	छ
२.२	कालिका मा.वि	२		१			छैन	छैन	४	-	छैन	छ	छ
२.३	सिंद्वेश्वर मा.वि	४	१	४	४	२०	छ	छ	४		छ	छ	छ
२.४	पंचकन्या मा.वि	५		६		१६	छ		४		छैन	छ	छ
२.५	विद्योदय मा.वि.	७	४	४	१८	१०	छ	छ	४		छैन	छ	छ
२.६	जात्यादेवि मा.वि	१०	१	३	२	८	छ	छैन	४	१०००	छैन	छ	छ
	देवीथान मा.वि.	११	५	५	१०	१०	छैन	छ	३	५२००	तारबार	छ	छ
२.८	यसोधरा मा.वि	१२	१	८	४	२०	छैन	छ	४	७००	कच्ची	छ	छैन

५.१.१० छात्रवृत्ती तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रवृत्ती, बालअनुदान, दिवाखाजा)

यस नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरुलाई दिइने जात जातिगत एवं अपाङ्गता, विपन्नता, जेहेन्दार तथा छात्रा लगायतका विविध प्रकारको छात्रवृत्ती सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २८: विद्यालयमा छात्रवृत्ती तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार									
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्रा
१	आधारभूत तह (सामुदायिक)											
१.१	चण्डी आवि	१	४	५	१	१	८३	-	-	-	-	-
१.२	सिहंबाहिनी प्रावि	२	-	-	-	१	२८	-	-	-	-	-
१.३	सिहं जलेश्वरी प्रा.वि	२	-	-	-	-	२२	-	-	-	-	-
१.४	जनज्योति प्रावि	३	३	४				१	२	१		
१.५	कालिका प्रावि	३	३		१	१						
१.६	गुप्तेश्वर प्रावि	३		१					५			
१.७	पंचकन्या आधारभूत	३	२	२	१				१		१	१
१.८	पंचकन्या आधारभूत	४	९	१२	१			२	३	२	१	
१.९	जात्या देवी प्रा.वि	४	२						२९	९	६	
१.१०	दुर्गेश्वरी प्रा.वि.	४	३	४								

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार									
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्रा
१.११	जनज्योती प्रा.वि	५			१							
१.१२	सिंहं प्रा.वि	५		१					११			
१.१३	जनता प्रा.वि	५										
१.१४	कालिका प्रा.वि	५										
१.१५	जगदिश्वरी प्रा.वि	५	२	४								
१.१६	धापखर्क प्रा.वि	५										
१.१७	पञ्चकन्या आधारभुत	६	२०	१५	१							
१.१८	जनसेवा आ.वि.	७	३९	२०			१४९					
१.१९	सरस्वती आ.वि	८	२	१			३०					
१.२०	प्रजातन्त्र प्रा.वि	८	२	१			१०					
१.२१	जनकल्याण आ.वि	९	४									
१.२२	प्रजातन्त्र प्रा.वि.	१०	६									८
१.२३	बाल कन्या प्रा.वि.	१०	१									१३
१.२४	ज्याति प्रा.वि	१०										७
१.२५	ज्ञानोदय प्रा.वि.	१०	३									७
१.२६	आईतबारे प्रा.वि.	१०	२									१६
१.२७	जनकल्याण आ.व.	११	१	३				१५	१२	३	५	
१.२९	सिंह देवी प्रावि	११	३	२			५					
१.३०	लक्ष्मी आ.वि	११	९	१४			५६					
१.३१	गणेश प्रा.वि.	११	२	३			८					२१
१.३२	पिखुवा प्रा.वि	१२	१	१			९					
१.३३	पञ्चकन्या प्रा.वि.	१२	१	३			१					
१.३४	सिहदेवी प्रावि	१२	१				४					
१.३५	आदश शिशु प्रावि	१२	६	१			२८					
१.३६	चारलड वोडिड स्कुल	१२										
१.३७	सार्वजनिक आधारभुत	१२	१०	७			६६					
२ माध्यमिक तह (सामुदायिक)												
२.१	सिंह देवी आ.वि		१	-	-	-	१०५	-	-	२	२	-
२.२	कालिका मा.वि	२	६	५	-	-	१४१	-	-	५	६	-
२.३	सिद्धेश्वर मा.वि	४	११	२०	२	२				१५	१३	
२.४	पञ्चकन्या मा.वि	५	६	९	३					९	२	
२.५	विद्योदय मा.वि	७	७	६			९१			१६	२०	
२.६	जात्या मा.वि	१०	५									५०
२.७	देवीथान मा.वि	११	९	१६						१९		
२.८	यसोधरा मा.वि	१२	२०	३१	१	१	७७					

५.१.१ सामुदायिक बालक्लब विवरण

यस नगरपालिकामा १६ वटा सामुदायिक बालक्लबहरु रहेका छन् । ती क्लबहरुमा आवद्ध भएका बालबालिकाहरुको संख्या तथा बाल क्लबहरुको नाम तथा ठेगाना देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २९: सामुदायिक बालक्लबहरुको विवरण

क्र.सं	बाल क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या	
			बालक	बालिका
१	नमुना बालक्लब	भो. न. पा १ शिवुखाम	४	५
२	धुबतारा बालक्लब	भो. न. पा १ भामराङ्ग	५	६
३	चन्द्रसुर्य बालक्लब	भो. न. पा १ डाडाबोखिम		
४	सगरमाथा बालक्लब	भो. न. पा २	७	६
५	नवज्वती बालक्लब	भो. न. पा ३	३०	२०
६	लालीगुरास बालक्लब	भो. न. पा ३	१५	८
७	नमुनाबोखिम बाल क्लब	भो. न. पा ५	५	४
८	सिर्जनशिल बाल क्लब	भो. न. पा ६	६	५
९	सिर्जनशिल बाल क्लब	भो. न. पा ९	५	८
१०	सुनौलो भविष्य	भो. न. पा. १०	६	५
११	सगरमाथा	भो. न. पा. १०	६	५
१२	नव जागरण बाल क्लब	भो. न. पा. ११	३७	२५
१४	बुद्धज्योती बाल क्लब	भो. न. पा. १२	७	४
१५	नमुना बाल क्लब	भो. न. पा. १२	८	३
१६	टक्सार बाल क्लब	भो. न. पा. १२	६	३

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी र आयुर्वेद केन्द्र) को विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सञ्चालन भएका सुरक्षित, पोषण सेवा, रक्त सञ्चार, फार्मेसी,, आँखा उपचार सेवा, स्वास्थ्य शिक्षण सेवा, परामर्श सेवा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३०: स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/ छैन)							
			सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मेसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
छैन	१									
हेलौछा स्वास्थ्य चौकी	२	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	
गुप्तेश्वर स्वास्थ्य चौकी	३	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छैन	सामान्य	छ	छ	
सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छैन	सामान्य	छ	छ	
बोखिम स्वास्थ्य चौकी	४	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छैन	सामान्य	छ	छ	
छैन	६									
जिल्ला अस्पताल	७	अस्पता	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छ	

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
			सुरक्षित मातृत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
ल										
छैन	८									
छैन	९									
भैसिपंखा स्वास्थ्य चौकी	१०	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छ	छैन	छ	छ	ओ.पि.ड.
आम्तेक स्वास्थ्य चौकी	११	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छ
गाँउघर क्लीनिक	१२	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण
यस नगरपालिकामा रहका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति को स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत जनशक्ति लगायत अन्य उपलब्ध सेवा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दयएको छ।

तालिका २३१: स्वास्थ्य संस्था कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
छैन	१										
हेलौछ्या स्वास्थ्य चौकी	२	४	४	-	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छ	छैन
गुप्तेश्वर स्वास्थ्य चौकी	३	७	७		छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४	७	७		छ	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
बोखिम स्वास्थ्य चौकी	५	६	५		छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छैन
छैन	६										
जिल्ला अस्पताल	७	३१	३१	१५	छ	छ	छ	छ	छ	छ	छैन
छैन	८										
छैन	९										
भैसिपंखा स्वास्थ्य चौकी	१०	५	४		छैन	छैन	छैन	छैन	छ	छ	छ
आम्तेक स्वास्थ्य चौकी	११	३	६		छैन	छैन	छ	छैन	छ	छ	छैन
स्वास्थ्य चौकी टक्सार	१२	३	६		छैन	छैन	छैन	छैन	अस्थाई	छ	छैन
जम्मा		६२	७०	१५							

५.२.३ प्राथमिक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचको अवस्था (प्रमुख वस्तीहरूबाट स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय)
यस नगरपालिकाका प्रमुख वस्तीहरूबाट स्वास्थ्य संस्थामा आइपुग्न लाग्न समयको आधारमा वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका २४२: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था

बडा नम्बर	नजिक स्वास्थ्य चौकी सम्म आइपुन लाग्ने समय अनुसार घरपरिवार संख्या				
	१५ मिनेट	३० मिनेट	१ घण्टा	१ घण्टा भन्दा बढी	
१	-	-	-	-	-
२	८०	१३८	११०	१०२	
३	४०	५५	३०	२०	
४	१२५	२५०	२४०	१२५	
५	३०	१००	१७५	६०	
६	०	१००	१५०	१६०	
७	-	-	-	-	
८	-	-	-	-	
९	-	-	-	-	
१०	४५	३७	२६३	१८१	
११	६१	३८	१००	०	
१२	१०२	४०२	१६६	८९	
जम्मा	४८३	११२०	१२३४	७३७	

५.२.४ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरू

यस नगरपालिकाका स्वास्थ्य चौकीहरुमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरुको संख्या सम्बन्धी विवरण स्वास्थ्य चौकी अनुसार देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३३: चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीको विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या						
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनमी	ल्याव टेक्निसियन
छैन	१							
हेलौछा स्वास्थ्य चौकी	२	-	-	१	-	२	२	-
गुप्तेश्वर स्वास्थ्य चौकी	३	-	-	१		२	२	-
सिद्धेश्वर स्वास्थ्य चौकी	४	-	-	१		२	३	-
बोखिम स्वास्थ्य चौकी	५	-	-	१		२	१	-
छैन	६							
जिल्ला अस्पताल	७	१	५	१	५	४	६	२
छैन	८							
छैन	९							
भैसिपंखा स्वास्थ्य चौकी	१०			१		३	१	
आम्तेक स्वास्थ्य चौकी	११			१		२	२	१
स्वास्थ्य चौकी	१२			१		२	२	०
जम्मा		१	५	८	५	१९	१९	२
								१३

५.२.५ खोप सेवा तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका भित्रकाका स्वास्थ्य केन्द्रबाट विभिन्न किसिमका खोप लिने बालबालिका संख्या तथा कुपोषण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २५:स्वास्थ्य संस्थामा खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ बर्ष मूनीका बालबालिका	
	१ बर्ष मूनीका	२ बर्ष मूनीका	५ बर्ष मूनी	विसिजि	पेणटाभ्या लेण्ट★	पोलियो तेश्रो	दादुरा/ रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	४३	४२	२६१	८०	८६	८६	८१	५४	१२५	१
३	१८	१३	३१	४	१६	६	६	४	३१	०
४	४	५६	१११	२७६	५६	-	५६	५५	२७६	-
५	५७	११२	२३४	५०	५७	५७	५७	५७	३२०	-
६	४०	२५	३५	१००	१००		१०			
७	६७	६५	१९९	८४		८६	८६	८६	८६	-
८	२४	२३	१०५	२२		२३	२३	२३	२३	-
९	५१	१०१	१००							
१०	४७	९३	१७७	४७	४७	४७	४७	४७	१७७	
११	५१	५०	२३७	३७	४६	५०	४४	३४	५१	-
१२	६७	६५	२२०	२८	३६	३४	४४	४५	३२७	५३
जम्मा	४६९	६४५	१७१०	७२८	४४४	३८९	५५४	४०५	१४१६	५४

उपचारात्मक सेवा तथा प्रमुख रोग सम्बन्धी विवरण

५.२.६ नगरपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरू यसप्रकार रहेका छन् ।

तालिका २६:प्रमुख रोगहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम
१	निमोनिया
२	भाडा पखाला
३	मलेरिया
४	कालाजार
५	क्षय रोग (टिवी)
६	कुष्ठ रोग
७	रक्तचाप
८	मुटु रोग
९	ग्यास्टीक / अल्सर
१०	पक्षीधात
११	एचआइभि एड्स
१२	क्यान्सर, स्तन क्यान्सर
१४	मधुमेह (चिनी रोग)
१५	दम (स्वासप्रश्वास)

क्र.सं.	रोगको नाम
११	प्रसुतीजन्य रोग
१५	छाला सम्बन्धी रोग

५.२.७ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस नगरपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गत वर्ष २२४ जनाले प्रसुती सेवा लिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा रहेको छ ।

तालिका २७: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएको महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भावस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टी.टी. १ (पहिलो जाँचमा)	टी.टी. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	-	-	-	-	-	-	-
२	७१	३६	३२	११	७	-	७१
३	२८	१२	२८	५			
४		१५	१४	४			
५		७	५				
६	२०	२०	२०	२०	२०		
७	४७/३३	३३	३९	२०	३३	०	०
८	१६	१७	१५	१३	७	०	
९	०	०	०	०	०	०	०
१०	४२	४२	४२	२६	०	०	०
११		१९	१९				
१२	०	८	९	२	२	०	६
जम्मा	२२४	२०९	२२३	१०१	६९	०	७८

५.२.८ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा जीवित नवजात शिशुको संख्या गतवर्षको आँकडा अनुसार जम्मा जिवित नवजात शिशु संख्या २२४ जना रहेको देखिन्छ । यस क्षेत्रमा कूल ७२ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २८: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्करी पछिको छ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या
						महिला	पुरुष	
						स्थायी	अस्थायी	
१	०	०	०	०	०	०	०	४
२	०	७१	०	०	०	१२०	२२	५
३	०	२	०	०	०	६५	०	९

वडा नम्बर	गर्भावस्था/प्रसुती अवस्था/सुत्केरी पछिको छ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				
						महिला		पुरुष		
						स्थायी	अस्थायी	स्थायी	अस्थायी	
४	०	४१	०	०	०	०	८१	२		९
५	०		०	०	८०४	०	११४९		२२	९
६	०	२०	०	०	३९०	५०	१००	१००	२००	२
७	०	०	०	०	८८२	०	०	०	०	२
८	०	१६	०	०	२७४	०	०	०	०	३
९	०		०	०	४०४	०	०	०	०	२
१०	०	०	०	०	०	०	८९	०	३०	९
११	०	४६	०	०	६७२	०	११६	०	०	९
१२	०	२८	०	०	८६७	०	१७६	०	११	९
जम्मा	०	२२४			४२९३	५०	१८९६	१०२	२९०	७२

५.३ युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.३.१ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थलसम्बन्धी विवरण

नगरपालिका क्षेत्रभित्र ७ वटा खेलकुद र मनोरञ्जन स्थलहरू रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २९: खेल मैदान तथा मनोरञ्जन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल / आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, परिवक लि. वा अन्य)	आमदानी (वार्षिक रु.)	सेवाग्राही / आगन्तुक संख्या (वार्षिक)
१	चण्डी आ.वि खेलमैदान	खेलकुद	२	रोपनी	सामुदायिक	-
	सिहं देवी खेलमैदान	खेलकुद	२	रोपनी	सामुदायिक	-
२	सुन्तले खेल मैदान	खेलकुद	२	रोपनी	सामुदायिक	-
	हेलौछा खेल मैदान	खेलकुद	२	रोपनी	सामुदायिक	-
३	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	-
४	सिद्धेश्वर मा.वि. कर्बड हल	खेलकुद	७	रोपनी	सरकारी	-
५	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	-
६	भरोरी	खेलकुद		२०	अन्य	-
७	कोदार रंगशाला	खेलकुद	२७	रोपनी	सरकारी	-
८	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	-
९	हातिगोडा खेलमैदान	खेलकुद	४	रोपनी	सरकारी	-
	स्कुलडाडा पिकनिक स्थल	मनोरञ्जन	३	रोपनी	सामुदायिक	-
१०	धनुसरे					-
	सितल सल्लेरी	खेलकुद	२	रोपनी	खेलकुद, पिकनिक	२ रोपनी
	हिराहाड टार	खेलकुद	२	रोपनी	निजि	

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	क्षेत्रफल / आकार (वर्ग मि.)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पर्वतिक लि. वा अन्य)	आमदानी (बार्षिक रु.)	सेवाग्राही / आगन्तुक संख्या (बार्षिक)
	खुरिला	खेलकुद	३	रोपनी	सामुदायिक	
	लाली गुँरास असिने सामाजिक संस्था	खेलकुद, पिकनिक	२	रोपनी	सामुदायिक	
१२	जामुने चौतारा	खेलकुद	१८०	सरकारी		५००
	टक्सार	सरस्वती वाल उद्यन		सामुदायिक		३०००

५.३.२ व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

नगरपालिका भित्र १० जना व्यावसायिक खेलाडीहरू रहेका छन्। ती खेलाडीहरूले पाएको पदक तथा प्रमाण पत्र तथा खेलाडीको नाम देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३०: व्यावसायिक खेलाडी सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	खेलाडीको नाम	लिङ्ग	उमेर	खेलको नाम	खेलाडीको स्तर (राष्ट्रिय, क्षेत्रीय, जिल्लास्तर)	पाएको सम्मान वा पुरस्कार
१				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
२	बालकुमार रायामार्भी	पु.	१९	भलिबल	जिल्लास्तर	
३				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
४				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
५				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
६				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
७	सरा तामाङ्ग	म		व्याडमिन्टन	राष्ट्रिय	
	नड्डसाल तामाङ्ग	पु		व्याडमिन्टन	राष्ट्रिय	
	रत्नजित तामाङ्ग	पु		व्याडमिन्टन	राष्ट्रिय	
	विकास श्रेष्ठ	पु		व्याडमिन्टन	राष्ट्रिय	
	विवेक श्रेष्ठ	पु		व्याडमिन्टन	राष्ट्रिय	
	सन्तोष तामाङ्ग	पु		फुटबल	क्षेत्रीय	
	रामकुमार तामाङ्ग	पु		फुटबल	क्षेत्रीय	
	लक्ष्मण तामाङ्ग	पु		फुटबल	क्षेत्रीय	
	पर्वत वि.क	पु		फुटबल	क्षेत्रीय	
८				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
९				व्यवसायिक खेलाडी छैन।		
१०				व्यवसायिक खेलाडी छैन		
११				व्यवसायिक खेलाडी छैन		
१२				व्यवसायिक खेलाडी छैन		

५.३.३ युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

नगरपालिका भित्र कूल १८ वटा क्लबहरू रहेका छन्। यस्ता क्लबहरूले खेलकुद तथा सामाजिक गतिविधिहरूमा संलग्न रहेका छन्। यस्ता युवा क्लबहरूमा कूल १५० युवा र १०१ युवतीहरू सदस्यका रूपमा आवद्ध रहेको देखिन्छ। ती युवा क्लबहरूले गर्ने मुख्य कार्य तथा युवा क्लबको नाम तथा ठेगाना सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३१: युवा क्लब सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	युवा क्लबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या		मुख्य कार्य
			युवा	युवती	
१	जनकल्याण युवा क्लब	भोनपा १ डाढाँबोखिम	५	४	खेल, मनोरञ्जन रसमाज सदृढिकरण
२	लाइट स्टार	भोनपा १ डाढाँबोखिम	५	६	समाज सुदृढिकरण
३	लालीगुँरास युवा क्लब	भोनपा २	५	६	समाज सुदृढिकरण
४	जनकल्याण युवा क्लब	भोनपा २	४	५	समाज सुधार
५	एस.एन क्लब	भोनपा ३	२४	१७	खेलकुद, सामाजिक कार्य
६	सेभस्टार क्लब	भोनपा ३	१२	८	खेलकुद, सामाजिक कार्य
७	एकता युवा क्लब	भोनपा ४	७	४	खेलकुद, सामाजिक कार्य
८	एकिकृत युवा क्लब	भोनपा ४	६	५	खेलकुद, सामाजिक कार्य
९	धुर्वतारा सास्कृतीक समुह	भोनपा ५	१४	७	सास्कृतिक कार्य
१०	सकृय युवा क्लब	भोनपा ५	११	५	खेलकुद, सामाजिक कार्य
११	के. एफ.सि. क्लब	भोनपा ७	७	६	खेलकुद
१२	नमुना फुटबल क्लब	भोनपा ७	८	५	खेलकुद
१३	बैकरोड फुटबल क्लब	भोनपा ७	७	४	खेलकुद
१४	लाईवेरी फुटबल क्लब	भोनपा ७	६	५	खेलकुद
१५	राम अमर शहिद पुस्ताकालय	भोनपा ७	१३	३	शिक्षा, खेलकुद,
१६	लाली गुराँस असिने सामाजिक संस्था	भोनपा १०	५	४	खेलकुद, सामाजिक कार्य
१७	दारेगौडा समाजसेवा क्लब	भो.न.पा १२	६	३	खेलकुद, सामाजिक कार्य
१८	सुनगाभा जनएकता क्लब	भो.न.पा १२	५	४	खेलकुद, सामाजिक कार्य
		जम्मा	१५०	१०१	

५.३.४ स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा चाडपर्वको रूपमा वैशाख पूर्णिमा, भाद्रे पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, मनाइने गरिन्छ। नगरपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३२: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण

बडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
१	चण्डी नाच	डाढाँबोखिम	वैशाख पूर्णिमा	धार्मिक	
२	शिवरात्री मेला	हेलौछा	महाशिवरात्री	धार्मिक	
३	लाखे जात्रा, साकेवा (चण्डी)	भोनपा ३	वैसाख र भाद्र	धार्मिक सास्कृतिक	तथा
४	लाखे जात्रा, साकेवा (चण्डी), तिज	भोनपा ४	वैसाख र भाद्र	धार्मिक सास्कृतिक	तथा
५	लाखे जात्रा, साकेवा (चण्डी), तिज, ल्होसार	भोनपा ५	वैसाख, भाद्र र माघ	धार्मिक सास्कृतिक	तथा
६	साकेवा (चण्डी), तिज, ल्होसार	भोनपा ६	वैसाख, भाद्र र माघ	धार्मिक सास्कृतिक	तथा
७	साकेवा (चण्डी), तिज, ल्होसार	भोनपा ७	वैसाख, भाद्र र माघ	धार्मिक सास्कृतिक	तथा
८	तिज, ल्होसार	भोनपा ८	भाद्र र माघ	धार्मिक सास्कृतिक	तथा
९	तिज, ल्होसार	भोनपा ९	भाद्र र माघ	धार्मिक सास्कृतिक	तथा

बडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
१०	बालाचर्तुदशी मेला	भानपा खुरिला	१०	बालाचर्तुदशी मंसिर	धार्मिक
११	साकेला उधौली उभौली	वडा क्षेत्र		बैसाख र मंसिर	धार्मिक
१२	लाखे जात्रा	टक्सार		भाद्र जनैपुर्णिमा	धार्मिक ऐतिहासिक

परिच्छेद ६: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेस गरिएको छ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

यस नगरपालिकामा रहेका सामुदायिक वनको क्षेत्रफल, समेटेको घरधुरी, वनको संचिति दर, वन पैदावारको वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

६.१.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण

तालिका ३३: वनको क्षेत्रफल तथा प्रकार सम्बन्धी विवरण

क्र.स	कोड नं.	सा.व.उ.स.को नाम	गा.वि.स./	वार्ड नं.	समूह दर्ता नं.	सा.व.को क्षेत्रफल	घरधुरी संस्था	सा.व.हर तान्त्रण मिति
			न.पा.					
१	BJP/BJ/17/01	फिल्केनी	गुप्तेश्वर	७	१४४	१९.४	४३	२९/०९/२०५४
२	BJP/BJ/17/02	गुहेले छोपनारायण	गुप्तेश्वर	८	१४८	४.४३	११७	०२/०७/२०५१
३	BJP/BJ/17/03	अँठ्यारे हातिखर्क	गुप्तेश्वर	३	१५८	५६०.७	२७३	२४/०३/२०६१
४	BJP/BJ/17/04	बाघछाला तिनछागे	गुप्तेश्वर	८	२३९	२०.१५	७९	१९/०७/२०५३
५	BJP/BJ/17/05	चमपीरे चिउरीभिर	गुप्तेश्वर	५,६,७,८	२४०	६.९	५५	१९/०७/२०५३
६	BJP/BJ/17/06	तीनछागे मलावु	गुप्तेश्वर	१,२	२९५	९०	१२३	२९/०९/२०५४
७	BJP/BJ/17/07	सेपिले	गुप्तेश्वर	१,२,३	२९६	११९	१७७	०९/१०/२०५४
८	BJP/BJ/17/08	रमिते	गुप्तेश्वर	८	३५२	१.४६	३१	२४/०८/२०५६
९	BJP/BJ/23/01	हंसवेनी	सिद्धेश्वर	५,७	३२	८२.५	९२	३०/०९/२०४९
१०	BJP/BJ/23/02	भालुखोप	सिद्धेश्वर	१,२	२५	१३६.७	११६	३१/०८/२०४९
११	BJP/BJ/23/03	एकलेपानी	सिद्धेश्वर	१	२६	१०८	४९	१४/११/२०५१

१२	BJP/BJ/23/04	ठूलो	सिद्धेश्वर	४,६	३१	६६.४	१८४	२९/०८/२० ४९
१३	BJP/BJ/23/05	चिमलापातल	सिद्धेश्वर	८,९	३४	१०२.६ ६	११६	१२/०३/२० ५२
१४	BJP/BJ/23/06	सिद्धपातल	सिद्धेश्वर	३	३२०	५.५	२०३	०७/०३/२० ५५
१५	BJP/BJ/25/01	आहाले	भोजपुर न.पा.	४	१	२९.०१	७५	१८/०६/२० ५०
१६	BJP/BJ/25/02	भकिम्ले	भोजपुर न.पा.	३,४	२	६७.८५	१२९	१८/०६/२० ५०
१७	BJP/BJ/25/03	छहरे सिउरेनी	भोजपुर न.पा.	३	४	११.१९	४२	१५/०३/२० ५२
१८	BJP/BJ/25/04	कागते ढुङ्गे	भोजपुर न.पा.	३	५	३९.६	५४	२२/१२/२० ४७
१९	BJP/BJ/25/05	गोपे ओखे	भोजपुर न.पा.	३	६	८.२	३०	१५/०३/२० ५२
२०	BJP/BJ/25/06	अठाइसे	भोजपुर न.पा.	३	८	८.३५	१८	१२/०९/२० ४८
२१	BJP/BJ/25/07	धनपुरे	भोजपुर न.पा.	३	१०	३.४७	८	१५/०३/२० ५२
२२	BJP/BJ/25/08	बुढीखोला	भोजपुर न.पा.	३	११	४.८१	१३	१५/०३/२० ५२
२३	BJP/BJ/25/09	महमीर	भोजपुर न.पा.	३	९	३.१५	१२	१५/०३/२० ५२
२४	BJP/BJ/25/10	दामसिंह	भोजपुर न.पा.	३	१२	१३	२६	२६/०५/२० ४८
२५	BJP/BJ/25/11	बाघमारा	भोजपुर न.पा.	३	१४	१०.६	१८	१४/०६/२० ४८
२६	BJP/BJ/25/12	शेरा पिखुवा	भोजपुर न.पा.	४	१७	१०६	१५१	१३/११/२०४ ८
२७	BJP/BJ/25/13	भवेखु चिसापाखा	भोजपुर न.पा.	४	१८	४०.५	११६	१९/१०/२० ४८
२८	BJP/BJ/25/14	महमीर जाडेपाखा	भोजपुर न.पा.	३	१९	८१.८	९५	१५/०३/२० ५२
२९	BJP/BJ/25/15	पानथले	भोजपुर न.पा.	३	२२	१३०.६ ८	६६	१५/०३/२० ५२
३०	BJP/BJ/25/16	ढुँनी	भोजपुर न.पा.	४	३३	२.७	५२	०३/०९/२० ४९
३१	BJP/BJ/25/17	मालिकादेवी	भोजपुर न.पा.	३	१५६	०.६८	३३	१२/०२/२० ५२
३२	BJP/BJ/26/01	ओडारे	भोजपुर न.पा.	८	३	९	३२	१८/०८/२० ५१
३३	BJP/BJ/26/02	ठूलो	भोजपुर न.पा.	५,६	१६	२२.३३	११९	१८/०८/२० ५१

३४	BJP/BJ/26/03	लोसेपाखा	भोजपुर न.पा.	६	२०	७.२	५०	१५/०९/२० ४९
३५	BJP/BJ/26/04	चाप गैरो टुसेपाखा	भोजपुर न.पा.	५	२४	१५.५	४०	१८/०८/२० ५१
३६	BJP/BJ/26/05	डाढाबजार रमाइलो स्मृति	भोजपुर न.पा.	७	३७	३.६३	३३	१२/१०/२० ४९
३७	BJP/BJ/26/06	चनौटे बाहुमुरे	भोजपुर न.पा.	७,८	२९	९४.२	१०६	१८/०८/२० ५१
३८	BJP/BJ/26/07	पालुवा पिखुवा	भोजपुर न.पा.	८	४०	१०४. ९२	१६४	१८/०६/२० ५०
३९	BJP/BJ/26/08	कमेरे भोकटेनी	भोजपुर न.पा.	८	५२	४.८	३१	०८/१२/२० ४९
४०	BJP/BJ/26/09	पिपलडाडा	भोजपुर न.पा.	८	५३	३.३४	३०	२०/१२/२० ४९
४१	BJP/BJ/26/10	राधाकृष्ण	भोजपुर न.पा.	५	१२३	०.७	१८	३०/०४/२० ५१
४२	BJP/BJ/27/01	सेभ्राङ्ग	भोजपुर न.पा.	१	४१	५६.५	८९	०५/१२/२० ४९
४३	BJP/BJ/27/02	खार्मली सोलाखाम	भोजपुर न.पा.	१	७४	१४३	४०	०४/०९/२० ६५
४४	BJP/BJ/27/03	भुल्के छोकला	भोजपुर न.पा.	१,२	१३२	१५३	१०२	१४/११/२० ५१
४५	BJP/BJ/27/04	खुरिलापातल	भोजपुर न.पा.	१	१३३	६५.८	३६	०९/११/२० ५१
४६	BJP/BJ/27/05	धनसुरे	भोजपुर न.पा.	२	२३१	१६	३०	११/०९/२०५ ३
४७	BJP/BJ/27/06	महमिर ढाड	भोजपुर न.पा.	२	३४१	३०.४ २	१७८	३१/०३/२०५ ६
४८	BJP/BJ/27/07	आईतबारे वार्ला	भोजपुर न.पा.	२	४०३	९.३३	११७	२०६३/०३/३ २
४९	BJP/BJ/37/01	पुरानो डवली	भोजपुर न.पा.	१०	७७	०.५	६३	१३/०६/२० ५०
५०	BJP/BJ/37/02	हल्लुरेपाखा	भोजपुर न.पा.	११	७८	०.५६	३७	१८/०६/२० ५०
५१	BJP/BJ/37/03	तीनधारा सल्लेरी	भोजपुर न.पा.	१०	८२	४.०५	९०	०२/०९/२० ५०
५२	BJP/BJ/37/04	सिद्धिकर्णे	भोजपुर न.पा.	१०	९८	३.५	५३	०२/१२/२० ५०
५३	BJP/BJ/37/05	दाहेगौडा कर्कले	भोजपुर न.पा.	९,१०	१०२	१४२. ८	२३३	१५/११/२०५ ०
५४	BJP/BJ/37/06	मान्देली पालेको	भोजपुर न.पा.	१०	१०६	४.३७	३९	०१/०२/२० ५१
५५	BJP/BJ/37/07	रविदुङ्गे मालवासे	भोजपुर न.पा.	९,११	११०	१८३	१३३	०२/०९/२० ५१

५६	BJP/BJ/37/08	पारपानी ईनामे	भोजपुर न.पा.	११	२३८	७३४.३ ९	४३७	०९/०७/२० ५३
५७	BJP/BJ/38/01	वासेलुङ्ग ठोटेलङ्ग	आम्तेक	१,३,७	३५	१६.७१	६२	१८/१०/२० ४९
५८	BJP/BJ/38/02	हाङ्गला देवीथान	आम्तेक	१,२,३	४३	७.१५	५९	३०/११/२० ४९
५९	BJP/BJ/38/03	पातल	आम्तेक	१,७	४८	६	४३	०५/१२/२० ४९
६०	BJP/BJ/38/04	जालपादेवी	आम्तेक	७	८३	१५	४०	२६/०७/२० ५०
६१	BJP/BJ/38/05	काप्ले थुम्कि	आम्तेक	१	१०३	३६.४५	२००	१८/०८/२० ५१
६२	BJP/BJ/38/06	थाक्लेनी च्यानडाडा	आम्तेक	५,६	११८	१.५	४५	१९/०३/२० ५१
६३	BJP/BJ/38/07	कालिका संसारी	आम्तेक	६	१६४	८४.२ ३	९०	३१/०३/२०५ ८
६४	BJP/BJ/38/08	रातमाटे	आम्तेक	८	३०६	५.८२	८०	०६/११/२० ५४
६५	BJP/BJ/38/09	फूलवारी	आम्तेक	३	३२२	१.५	५५	१२/१०/२० ५५
६६	BJP/BJ/38/10	सल्लेरी	आम्तेक	९	४४७	५.१८	१४८	०८/०३/२० ६५
६७	BJP/BJ/38/11	खलेडाडा गैरी मुलपानी	आम्तेक	७	५३२	०.४६	४५	०६/०८/२० ७१
६८	BJP/BJ/38/12	रमिते ताप्तुङ्गखर्क	आम्तेक	३	५३९	५	३४	०६/०५/२० ७२
६९	BJP/BJ/38/13	मालुङ्ग	आम्तेक	२	५४२	५.७६	९६	२५/०५/२० ७२
७०	BJP/BO/18/01	गोपिनी	हेलौछा	२,५		२५०	१८४	१२/०८/२० ४९
७१	BJP/BO/18/02	ढोडे वैशाषे पातल	हेलौछा	५		२९१.६ ५	१५२	२३/०८/२० ४९
७२	BJP/BO/18/03	गढी	हेलौछा	५		२१.६	८१	२६/०८/२० ४९
७३	BJP/BO/18/04	गाईटार सोलाखाम	हेलौछा	४	८७	३६९.३ १	२०५	१६/०९/२० ५०
७४	BJP/BO/18/05	देविथान पालेवन	हेलौछा	२,३	१९३	२६.१८	४४	२४/०७/२० ५२
७५	BJP/BO/18/06	शिवुखङ्ग	हेलौछा	७	३२७	९५.८ ७	८९	०५/१२/२० ५५
७६	BJP/BO/18/07	च्यानडांडा रानी	हेलौछा	८,९	३९२	८.१६	८९	३०/०३/२० ५९
७७	BJP/BO/18/08	निगाले	हेलौछा	९	४०२	५३.२	६८	३१/०३/२०६ ०

७८	BJP/BO/18/09	भद्राक्षे महिला	हेलौछा	९	४०४	३०.३९	१५३	०६/०२/२०६९
७९	BJP/BO/18/10	चिलाउने	हेलौछा	९	४०८	२८.७	६१	३१/०३/२०६९
८०	BJP/BO/18/11	तोरीवारी	हेलौछा	१	४१०	२८.२	८९	३१/०३/२०६९
८१	BJP/BO/18/12	छोकला	हेलौछा	१	४०९	४९	३२	३१/०३/२०६९
८२	BJP/BO/18/13	छरखरे	हेलौछा	७	४१५	१८३.१	२६०	३१/०३/२०६९
८३	BJP/BO/18/14	अरुणडांडा	हेलौछा	७	४१२	४६.२	६०	३१/०३/२०६९
८४	BJP/BO/18/15	कालिकादेवी	हेलौछा	८,९	४५९	०.५	२२	३१/०३/२०६९
८५	BJP/BO/18/16	वेलडाडा	हेलौछा	६	५३६	६८.९	८४	२५/०३/२०७२
जम्मा		८५				५४४० .०७	७४८६	

तालिका—४४ कवुलियती वन समूहको विवरण

क्र.सं.	कार्ययोजनाको कोड	समूहको नाम र ठेगाना	क्षेत्रफल	घरधुरी संख्या	जनसंख्या		गठन	
					महिला	पुरुष		
१	BJP/BJ/38/L1	सचनु क.व.स.आम्तेक-४	३.०१	५	१७	२१	२०६२१९१	
२	BJP/BJ/38/L2	सुजना क.व.स.आम्तेक-४	४.०१	६	१६	२२	२०६२१९१	
३	BJP/BJ/38/L3	लप्से क.व.स.आम्तेक -५	३.६	७	२३	१८	२०६२१९१२१	
४	BJP/BJ/38/L4	सानेवुके डाङाडाकुवा आम्तेक-५	३.६	७	२४	३०	२०६२१९१७	
५	BJP/BJ/38/L5	घावाके क.व.स.आम्तेक-६	५.९	९	२६	२४	२०६२१९१२३	
६	BJP/BJ/38/L6	कटुनी क.व.स.आम्तेक-९	५	११	३०	३१	२०६२१९१२९	
७	BJP/BJ/38/L7	काँत्रो (ख) क.व.स. आम्तेक-५	१.६५	१०	१२	१३	२०६५।३।१५	
८	BJP/BJ/38/L8	खोका क.व.स. आम्तेक-६	१.१	५	०	०	२०६५।३।१५	
९	BJP/BJ/38/L9	तल्लो घावाके क.व.स. आम्तेक-६	६.३	१४	४७	७३	२०६५।३।१५	
घ	BJP/BJ/38/L10	काँत्रो (क) क.व.स. आम्तेक-५	३.२८	११	२७	४३	२०६५।३।१५	
घ	BJP/BJ/38/L11	लालिगुरास क.व.स.आम्तेक-४	२.२५	६	१९	१६	२०६५।१।२५	
घ	BJP/BJ/38/L12	मितेरी क.व.स.आम्तेक-४	२.६	७	१८	१८	२०६५।१।२५	
घ	BJP/BJ/38/L13	चुलीढुडगा क.व.स.आम्तेक-३	१.२८	१०	२२	२७	२०७।३।२४	
घ	BJP/BA/50/L1	पुर्णिमा मिलिजुली क.व.स. आम्चोक ४	२.२८	७	१९	२०	२०७।३।११	
जम्मा				४५.९	११५	३००	३५६	

६.१.२ जडिबुटीको उत्पादन, संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक तथा क्षेत्रमा वनहरु रहेको यस क्षेत्रमा जडिबुटीको उत्पादन सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४५: जडिबुटी संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	बडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
ठुलो ओखर्ती	भकिम्ले सा. व.	५	२००		
वनमाला, वनमारा	पानथले सा. व.	५	१००		
हर्रो, बर्रो, अमला,	शेरा पिखुवा सा. व.	५	४०००		
कुरिलो, तितेपाति, अमला, पानि अमला	भवेखु चिसापाखा सा. व.	५	४०००		
खोटो	शेरा पिखुवा सा. व.	५	३०००		

६.२ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र

यस नगरपालिका भित्र बाहै महिना वहने खोलाहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । विद्युत उत्पादन सिंचाइ तथा खानेपानीका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३४६: जलश्रोत तथा जलाधार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम	बडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
क	नदि तथा खोला			
१	पिखुवा खोला	३,४,५,६,१२	भोजपुर नपा	विद्युत उत्पादन
२	शेरा खोला	४,५	भोजपुर नपा	सिंचाइ
३	घटटेखोला	८,९०,९१,९२	भोजपुर नपा	सिंचाइ
४	नाकाम खोला	१,२	भोजपुर नपा	सिंचाइ
ख	मुख्य पानी मुहान		भोजपुर नपा	
१	भुल्के खानेपानी मुहान	५	भोजपुर नपा	खानेपानी
२	खत्रिगाउ खानेपानी मुहान	५	भोजपुर नपा	खानेपानी
३	सिस्ने खानेपानी मुहान	६	सिस्नेडाङा	खानेपानी
४	ओडारे खानेपानी मुहान	६	ओडारे	खानेपानी
५	ओडारे खानेपानी मुहान	६	ओडारे	खानेपानी
६	सातधारे खानेपानी मुहान	७	भोजपुर नपा	खानेपानी सिंचाइ
७	सिमल धारा खानेपानी मुहान	८	पोखरे	खानेपानी सिंचाइ
८	देविथान धारा	८	पोखरे	खानेपानी सिंचाइ
९	हिटीधारा	८	पोखरे	खानेपानी सिंचाइ
१०	तिधारा खानेपानी मुहान	१२	टक्सार	

६.२ जैविक विविधता र वातावरणीय सेवा

६.२.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

मध्य तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ । जैविक तथा वानस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पति मध्ये यो क्षेत्र चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज जस्ता चरा पाइने क्षेत्रचराहरूको वसोवास स्थलको रूपमा परिचित छ । जडिबुटीकाहरूमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, सतुवा, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, र लगायतका वनस्पति पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४७: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

प्रकार	विवरण
वनस्पति	बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाखनवेद, सुगन्धवाल, वन लसुन, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप,

प्रकार	विवरण
	लसुन, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ओखर,
पशुपन्थी	कालिज, डाँफै, चिल, गिढ़, काग, बाज र, भ्याकुर, थार, बनेल, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल, च्याखुरा , भ्याकुर , दुकुर, फयाउरो, परेवा, भंगेरा, काँडे भ्याकुर,

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

नगरपालिका क्षेत्र करिब निर्माण को अन्तिम चरणमा रहेको ३४ किमि मध्यपहाडि लोकमार्ग सडक रहेको छ । नगरपालिका अन्तरगतका सडकबाट बस, जीप र मोटरसाईकल संचालन हुने गरेको छ । राजमार्ग देखि अन्य भागमा जाने सडक कच्ची तथा निर्माणाधिन रहेका छन् ।

७.१.१ सडक सञ्जालको विवरण अवस्था

यस नगरपालिका क्षेत्रमा रहेको मध्यपहाडि लोकमार्ग भएर लामो तथा छोटो दुरीका सार्वजनिक यातायात सञ्चालन भएको देखिन्छ । सडकको नाम, जोडिने वस्तीहरु सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३५८: सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्रामेल, कालो पर्वे)
		देखि	सम्म		
१	धापखर्क मानेडाडा वेलडाडा	धापखर्क	वेलडाडा	१०	कच्ची
	पञ्चेटार शिवुखाम	पञ्चेटार	वालीटोल	४	कच्ची
	भामराङ्ग फेदी	भामराङ्ग	फेदी	१	कच्ची
	हिले भव्याड भामराड	हिले भव्याड	भामराड	५	कच्ची
	भामराड खरवारी	भामराड	खरवारी	७	कच्ची
	मिलडाडा नाकाम	मिलडाडा	नाकाम	५	कच्ची
२	सुन्तले हैलौछा	सुन्तले	हैलौछा	८	कच्ची
	आलडाडा भडकेन	आलडाडा	वेतनी	४	कच्ची
	स्वास्थ्यचौकी जिमीगाँउ	स्वास्थ्यचौकी	जिमीगाँउ	२	कच्ची
	आलडाडा फलाटे	आलडाडा	फलाटे	५	कच्ची
३	मध्य पहाडि लोकमार्ग	दावा	तिम्मा	७	ग्रामेल
	गुप्तेश्वर तिम्मा	गुप्तेश्वर	तिम्मा	७	कच्ची
	दावा बजार चप्लेटी सडक	दावा	चप्लेटी	८	कच्ची
४	दावा बजार मान्द्रे	दावा बजार	मान्द्रे	९	कच्ची
	मान्द्रे पतेरी कातिके	मान्द्रे	पतेरी कातिके	८	कच्ची
	दावा बजार दारिमबोटे	दावा बजार	दारिमबोटे	९	कच्ची
	देवालीटार जनज्योती	देवालीटार	जनज्योती	५	कच्ची
५	ओडारे फेदी	भोनपा ४	भोनपा ४	८	कच्ची
	पचकन्त्या पिप्ले	मध्यपहाडी	कोट	७	कच्ची
	च्यानडाडा पोखरी	च्यानडाडा	च्यानडाडा	७	कच्ची
	सनतविरे भिरमुनी	ओडारे	स्वास्थ्यचौकी	२	कच्ची
	मध्यपहाडी	भोजपुर	दावाँ	७	कच्ची
६	देउराली गुम्बा	देउराली	गुम्बा	१०	कच्ची
	बिट्रिस वेलफेर भदौरे	बिट्रिस वेलफेर	भदौरे	१	कच्ची
	सुवालगाउ	देउराली	ओडारे	२	कच्ची
	भगेरी चक्रपथ	देउराली	भगेरी	१२	कच्ची
	पचासे चिहानडाडा	पचासे	गैरीगाउ	३	कच्ची

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्रामेल, कालो पत्रे)
		देखि	सम्म		
७	जिल्ला सडक	बसपार्क	दक्षिण	४०	कच्च
	जिरो प्वाइन्ट चार भव्याङ्ग	जिरो प्वाइन्ट	चार भव्याङ्ग दिङ्गला	१.५	पि.सि.सि.
	हटिया गुम्बा	हटिया	गुम्बा	७	कच्च
	बसपार्क टक्सार	बसपार्क	टक्सार	३	कच्च
	नारदमुनी थुलुङ्ग	बसपार्क	धरान	१५३	ग्रामेल
	भोजपुर चखेवा	बसपार्क	दिक्तेल	९०	ग्रामेल
	हटिया रगंशाला	हटिया	रगंशाला	१.५	कच्च
८	सिंचाई जबरे	सिंचाई	कृष्ण मन्दिर	१.५	कच्च
	हरिपुर दुमिसका	हरिपुर	दुमिसका	७	कच्च
	बरबोट भैसिपंखा	बरबोट	भैसिपंखा	३	कच्च
	बरबोट घटेखोला	बरबोट	घटेखोला	३	कच्च
	गढिगाउँ पोखरे	गढिगाउँ	पोखरे	४	कच्च
९	वहुउद्धेश्य सडक	युनाईटेड	घटेखोला	७	कच्च
	काफ्ले महभिर	काफ्ले	महभिर	३	कच्च
	बुढाथोकी कृषि सडक	वडा नं ८	वडा नं ९	१.५	कच्च
१०	नारदमणि थुलुङ्ग हिले भोजपुर	भोजपुर	लेगुवा	९	पिच हुदै
	कच्चन जंगा	डाडाखर्क	नरपाया	८	कच्च
	लाली गुँरास	नुडलातिन	ठुलो पारी	७	कच्च
	भोजपुर जिमि गाउँ	पोखरे	जिमिगाउँ	५	कच्च
	गणातान्त्रिक सडक	बरबोट	जिमिगाउँ	३	कच्च
	काफ्ले महभिर खरिला	काफ्ले	बारहागे	१७	कच्च
११	भोजपुर पौवादुम्मा सडक	भोजपुर डाडागाउँ	पौवादुम्मा	२०	कच्च
	भोजपुर यलम्बरचौक	डाडा गाउँ	यलम्बरचौक	७	कच्च
	मुक्तिमाला पितौला	मुक्तिमाला	पितौला	५	कच्च
१२	टक्सार मानेभव्याङ्ग	टक्सार	मानेभव्याङ्ग	१२	कच्च
	टक्सार गम्बा	टक्सार	गुम्बा सितेल	७	कच्च
	टक्सार पारपानी अखुवा	टक्सार	वास्तिम	९	कच्च
	पुरानो डबली मोहरीया	डबली	मोहरीया	३	कच्च
	तिनधारा कोदार रंगशाला	तिनधारा	रंगशाला	४	कच्च
	पुरानो डबली शसस्त्र वेशक्याप	पुरानो डबली	शसस्त्र प्रहरी वेशक्याप	२	कच्च
			जम्मा	६०७	

७.१.२ पैदल मार्ग

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरु पैदलमार्गले जोडिएको देखिन्छ। यहाँ रहेका सबै पैदल मार्गहरूको विस्तृत वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३६९: पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)
		देखि	सम्म	
१	शिवुखाम भामराड	शिवुखाम	भामराड	२
	खत्रिगाउँ मानेडाडा	खत्रिगाउँ	मानेडाडा	९
	शिवुखाम चम्पे	शिवुखाम	चम्पे	५

वडा नम्बर	पैदलमार्गको नाम	जोडिने वस्तीहरु		लम्बाई (कि.मि.)
		देखि	सम्म	
२	सुन्तले हेलौछा	सुन्तले	हेलौछा	१०
	हेलौछाछोक्ला	हेलौछा	छोक्ला	६
	हेलौछाफलाटे	हेलौछा	फलाटे	४
३	गुप्तेश्वर छिनामखु	गुप्तेश्वर	छिनामखु	५
	गुप्तेश्वर रिमचिम	गुप्तेश्वर	रिमचिम	३
	गुप्तेश्वर खम्बुखा	गुप्तेश्वर	खम्बुखा	५
	गुप्तेश्वर सुन्तले	गुप्तेश्वर	सुन्तले	९
	गुप्तेश्वर भोजपुर	गुप्तेश्वर	भोजपुर	१२
	गुप्तेश्वर मेस्पाड	गुप्तेश्वर	मेस्पाड	३
४	सिंद्रेश्वर बाघखोर सुन्तले	सिंद्रेश्वर	बाघखोर सुन्तले	६
	सिंद्रेश्वर	सिंद्रेश्वर	कोट खाल्डे	४
	सिंद्रेश्वर भोजपुर	सिंद्रेश्वर	भोजपुर	५
६	देउराली पालुवा	देउराली	पालुवा	६
	पिपलडाडा गहते	पिपलडाडा	गहते	१
	देउराली सुवालगाउ	देउराली	सुवालगाउ	१
७	हटिया जनसेवा	हटिया	बजार	२
८	बरबोट घटेखोला	बरबोट	घटेखोला	४
९०	भैसिपंखा सदरमुकाम जाने बाटो	बडा कार्यालय	भोजपुर	५
	मागुवा	बुद्धचौक	भोजपुर बजार	९
	जिमिगाउँ खाम्लुड	जुके खोला	धनसुरे	१०
	भैसिपंखा	अखुवा अधेरी	सुन्तले	११
९१	भोजपुर आम्तके	पोखरे	आम्तके	७
	भोजपुर श्यामशिला	भोजपुर	यालाम्बर चौक	९
	टक्सार आम्तेक	टक्सार	आम्तेक	७
	आम्तेक पितौला	आम्तेक	पितौला	३
९२	एयरपोर्ट भोजपुर	एयरपोर्ट	भोजपुर	४
	टक्सार वास्तिम	टक्सार	वास्तिम	५
	टक्सार घोडेटार	टक्सार	घोडेटार	३५
	टक्सार दलगाउँ	टक्सार	दलगाउँ	१३
	टक्सार आम्तेक	टक्सार	आम्तेक	७
		जम्मा		१७८

७.१.३ निर्माणाधिन नगर वा नगरस्तरीय सडकहरू

७.१.४ सवारी सुविधा र रुट

यस नगरपालिका बाट विभिन्न सडक खण्डहरूमा सार्वजनिक बस, जीप तथा निजी मोटरसाइकलहरू सञ्चालन भईरहेको पाइन्छ। सवारी साधनको प्रकार र रुट सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५०: नगर क्षेत्रबाट चल्ने सवारी साधनको रुट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सवारी रुट			
	देखि	सम्म	समय	गाडीको प्रकार
१	भोजपुर	दाँवा	विहान ६:०० बजे बेलुका ४:०० बजे	जीप, बस, टेम्पो
२	भोजपुर	छिनामखु	विहान ६:०० बजे बेलुका ४:०० बजे	जीप, बस,
३	भोजपुर	चखेवा	विहान ६:०० बजे बेलुका ४:०० बजे	जीप, बस,
४	भोजपुर	दिक्कोल	विहान ६:०० बजे	बस

क्र.सं.	देखि	सवारी रुट			
		सम्म	समय	गाडीको प्रकार	
५	भोजपुर	दिङ्गला	विहान ७:०० बजे	जीप, बस,	
६	भोजपुर	पामाखाम	दिउसो ३:००बजे	जीप, बस,	
७	भोजपुर	बैकुण्ठे	दिउसो ३:००बजे	जीप, बस,	
८	भोजपुर	मानेडाडा	दिउसो ३:००बजे	बस	
९	भोजपुर	लेगुवा	दिउसो २:००बजे	जीप, बस,	
१०	भोजपुर	धरान	विहान ४:३०, ५:००, ६:००, ७:००, ९:०० बजे	जीप, बस,	
११	भोजपुर	काठमाण्डौ	दिउसो २:०० बजे	डिलक्स बस	
	यलम्बर चौक	धरान	विहान ७ बजे	डिलक्स बस	
१२	टक्सार	धरान	विहान ७ बजे	डिलक्स बस	

७.१.५ भोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खोलानालाहरूमा रहेका पक्की, भोलुंगे तथा काठेपुलहरूले नगरपालिकाका विभिन्न स्थानहरूलाई जोडेका छन्। यस नगरपालिकामा रहेका अधिकतम काठे पुलहरूको अवस्था जिर्ण रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको।

तालिका ३७१: पुल पुलेसा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे / ट्रष्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	सोर्याङ्ग भो.पु.	सोर्याङ्ग	सोर्याङ्ग	डाडाबोखिम	भोलुङ्गे	२५	राम्रो	२०७२
	दोभाने भो.पु.	याङ्गुवा	बोया	डाडाबोखिम	भोलुङ्गे	२६	राम्रो	२०६८
	तिलिया भो.पु.	याङ्गुवा	नाकाम	बेखुम्चा	भोलुङ्गे	२७	राम्रो	२०६६
२	मालबासे भो.पु.	मालबासे	मगरराँउ	रेवा	भोलुङ्गे	५६	राम्रो	२०७२
	घारा भो.पु.	घारा	हेलौछा	घारा	भोलुङ्गे	५२	राम्रो	२०५६
	याङ्गुवाभो.पु.	याङ्गुवा	हेलौछा	बोया	भोलुङ्गे	८५	राम्रो	२०६०
	छोक्ता भो.पु.	छोक्ता	छोक्ता	चडखले	भोलुङ्गे	३०	ठिकै	२०५६
	सिमेखोला	सिमेखोला	सिमे	फलाटे	काठेपुल	५	ठिकै	२०७१
३	पिखुवा भो.पु.	पिखुवा	गुप्तेश्वर	छिनामखु	भोलुङ्गे		राम्रो	
	पिखुवा भो.पु.	पिखुवा	गुप्तेश्वर	तिम्मा	भोलुङ्गे		राम्रो	
	पिखुवा भो.पु.	पिखुवा	गुप्तेश्वर	तिम्मा	भोलुङ्गे		राम्रो	
४	शेरा खोला भो.पु.	शेरा खोला	आइतबारे	दामसिड	भोलुङ्गे	३५	राम्रो	२०७४
	पिखुवा भो.पु.	शेरा दोभान	शेरा दोभान	खावा	भोलुङ्गे	४०	राम्रो	२०५२
	शेरा खोला मोटरेवल	शेराखोला	सिद्धेवर	बोखिम	पक्की	३५	राम्रो	२०७४
५	पिखुवा खोला भो.पु	पिखुवा खोला	बोखिम	कोट	भोलुङ्गे	२५	राम्रो	२०६५
	शेरा खोला भो.पु	शेरा खोला	बोखिम	सिद्धेश्वर	भोलुङ्गे	२०	राम्रो	२०६८
	शेरा खोला भो.पु	शेरा खोला	बोखिम	सिद्धेश्वर	भोलुङ्गे	३५	राम्रो	२०७४
६	पिखुवा खोला भो.पु	पिखुवा खोला	पालुवा	कोट	भोलुङ्गे	२७	राम्रो	२०५५
	पिखुवा खोला मोटरेवल	पिखुवा खोला	भो.न.पा	टेम्केमैयूम गा. पा.	पक्की	९०	राम्रो	२०७४
७	छैन							
८	घटेखोला भो.पु	घटेखोला	भोजपुर	आम्तेक	भोलुङ्गे	४०	राम्रो	२०५३
९	छैन							
१०	अधेरी अखुवा	अखुवा	डाडाखर्क	नुडलातिन	पक्की	२५	राम्रो	२०७२

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		भोलुङ्गे/काठे/ट्रष्ट/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
११	अद्वेरी	अद्वेरी	खाम्लुङ्गे	मागुवा	भोलुङ्गे	७२	ठिकै	२०५७
	भम्वा खोला	अद्वेरी	दुम्सिका	जिमिगाँउ	भोलुङ्गे	१५	ठिकै	
	मागुवा पुच्छर	अखुवा	मागुवा	भोजपुर	भोलुङ्गे	७२	ठिकै	
१२	मुलबारी	अखुवा	आम्तेक	पोखरे	भोलुङ्गे	३०	राम्रो	
	भोक्तेनी	अखुवा	भोक्तेनी	पोखरे	भोलुङ्गे	३०	राम्रो	
	भोक्तेनी	अखुवा	भोक्तेनी	पोखरे	भोलुङ्गे	३०	राम्रो	
	पितौला	अखुवा	पितौला	पैयापानी	भोलुङ्गे	५०	राम्रो	
	राडभागे	खैसाङ्ग	राडभागे	च्यागे	भोलुङ्गे	५०	राम्रो	
१२	भोलुङ्गे पुल	पिखुवा खोला	टक्सार	सहेले	भोलुङ्गे	११०	राम्रो	२०६६
	दाखुको पुल	पिखुवा खोला	मालबासे	सहेले	भोलुङ्गे	९०	जिर्ण	१९८५
	भोलुङ्गे पुल	अखुवाखोला	पारपानी	वास्तिम	भोलुङ्गे	४०	ठिकै	२०५८
	भोलुङ्गे पुल	अखुवा खोला	टक्सार	आम्तेक	भोलुङ्गे	९०	राम्रो	२०६४
	भोलुङ्गे पुल	अखुवा	टक्सार	खावा	भोलुङ्गे ट्रस्ट	३०	राम्रो	२०६३
	भोलुङ्गे पुल	पिखुवा	बेहेरे दोभान	मानेभञ्याङ्ग	भोलुङ्गे ट्रस्ट	५०	राम्रो	२०६६
	भोलुङ्गे पुल	पिखुवा	पारपानी फेदी	मानेभञ्याङ्ग	भोलुङ्गे ट्रस्ट	६०	राम्रो	२०६४

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

यस नगरपालिका भित्र इष्टर्न हाईडो पावर कम्पनी लि. बाट ५ मेगावाट क्षमताको जलविद्युत आयोजना निर्माण सम्पन्न हुने अवस्थामा रहेको छ भने पिखुवाहाईडो पावर कम्पनी लि. बाट ८ मेगावाट क्षमताको जलविद्युत आयोजना निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिएको छ। हाल नगर भित्रका वडाहरूमा केन्द्रिय प्रसारण लाईन बाट ८० प्रतिशत घरधुरीमा विद्युत सेवा प्रदान गरिएको छ साथै आगामि आ. व. भित्र सबै घरपरिवारलाई विद्युत सेवा पुर्याउने लक्ष्यका साथ काम भइरहेको छ।

७.३ आवास तथा भवन

यस नगरपालिका भित्रका घरहरूको बनावट अधिकांस कच्च रहेको छ भने भूकम्पिय दृष्टिकोणमा असुरक्षित रहेका छन्। किसिमका आधारमा घर सम्बन्धी विवरणलाई यस प्रकार समावेस गरिएको छ।

Households by ownership of house/housing unit In use Bhojpur municipality .

Ward no	Location	Total house hold	Ownership of house/ housing unit				
			Owned	Rented	Institutional	other	
1 & 2	Helauchha	752	658	52	0	42	
3	Gupteshwor	417	389	17	0	11	
4	Siddheswor	601	571	24	0	6	
5	Bokhim	664	607	38	0	19	
6,7,8 & 9	Bhojpur	2,070	1,114	822	95	39	
10	Bhaisipankha	535	503	27	0	5	
11	Aamtep	575	558	10	0	7	
12	Taksar	824	678	118	7	21	
Total		6438	5078	1108	102	150	

Households by roof of house/housing unit.

WardNO	Location	Total house	Roof of the House						
			Thatch/	Galvanized	Tile/slate	Rcc	Wood	Mud	other

		hold	straw	iron			planks			stated
1 & 2	Helauchha	752	583	90	34	0	21	0	24	0
3	Gupteshwor	417	225	51	127	0	12	0	1	1
4	Siddheswor	601	265	71	259	1	3	0	2	0
5	Bokhim	664	242	112	302	0	4	0	4	0
6,7,8 & 9	Bhojpur	2,070	396	1492	170	25	3	0	5	4
10	Bhaisipankha	535	331	129	71	0	3	0	1	0
11	Aamtep	575	446	51	74	0	0	0	0	4
12	Taksar	824	539	250	30	0	0	0	0	5
Total		6438	3027	2246	1067	25	46	0	37	14

७.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनसम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरु, स्थान, प्रयोगको अवस्था, क्षेत्रफल, भवनको अवस्था तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५२: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भइरहेकोछ?	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी
				जग्गा	भवन		
२	सामुदायिक भवन	हेलौद्धा	वडा कार्यालय	-	१	ठिकै	
३	सामुदायिक भवन	गुप्तेश्वर	वडा कार्यालय		१	ठिकै	
४	सामुदायिक भवन	लामाचैतारा	खाली		१	ठिकै	
	सामुदायिक भवन	मान्द्रे	गाउघर क्लिनिक		१	ठिकै	
	रेडक्रस भवन	दावाँ	रेडक्रस कार्यालय		१	ठिकै	
	जनहित पुस्ताकालय	दावाँ बजार	पुस्ताकालय		१	ठिकै	
५	सामुदायिक भवन	पोखरी	बैठक, भेला		१	ठिकै	
६	महिला जागृती सहकारी	देउराली	सहकारी कार्यालय		१	ठिकै	
	ज्योती पुस्ताकालय	देउराली	पुस्ताकालय		१	ठिकै	
७	सामुदायिक भवन	जिसस	भेला		१	ठिकै	
८	सामुदायिक भवन	चिलाउने बोटे	हुलाक, सहकारी, तालिम हल	८ आना	१	ठिकै	

७.५ सरकारी भवन

यस नगरपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, खाच तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। बमोजिमको छ। बमोजिमको छ।

तालिका ५३: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	क्षेत्रफल (वर्ग मी.)		अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)
				जग्गा	भवन	
१						
२	स्वास्थ्य चौकी	हेलौद्धा	स्वास्थ्य चौकी	५ रोपनी	१	ठिकै
३	स्वास्थ्य चौकी	गुप्तेश्वर	स्वास्थ्य चौकी	५ रोपनी	१	ठिकै
४	स्वास्थ्य चौकी	सिद्धेश्वर	स्वास्थ्य चौकी	५ रोपनी	१	ठिकै
५	स्वास्थ्य चौकी	बोखिम	स्वास्थ्य चौकी	५ रोपनी	१	ठिकै
१०	स्वास्थ्य चौकी	भैसिपंखा	स्वास्थ्य चौकी			ठिकै

	वडा कार्यालय	भैसिपंखा	वडा कार्यालय			ठिक
	अक्तिरित हुलाक	भैसिपंखा	हुलाक			ठिक

७.५.१ शवदाहस्थल सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा शवदाहस्थलका लागि ८ वटा स्थानहरु प्रयोग हुँदै आएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका ३८४: शवदाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	स्थल	ठेगाना
१	पिखुवा खोला	भोनपा ३,४,५,६,१२
२	शेराखोला	भोनपा ४ र ५
३	घटटेखोला	भोनपा ८,१०,११
४	देउराली किराँत राई समाधि स्थल	भोनपा ६
५	चिहानडाडा तामाङ समाधि स्थल	भोनपा ६,९
६	काफले शेर्पा समाधि स्थल	भोनपा ९
७	अखुवा दोभान	भोनपा १०
८	आहाले तामाङ समाधि स्थल	भो.न.पा ५

परिच्छेद द: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ ।

द.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

नगरपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा नगरसभा, नगरकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरू रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ५५ : नगरपालिकाको दरबन्दी विवरण

क्र.सं.	पद	तह	सेवा	समूह	उपसमूह	सङ्ख्या
१	अधिकृत	९/१०	शिक्षा	शि.प्र.		१
२	इन्जिनियर	९/१०	इन्ज.	सिभिल		१
३	अधिकृत	७/८	प्रशासन	सा.प्र		१
४	अधिकृत	७/८	प्रशासन	लेखा		१
५	आलेप अधिकृत	७/८	प्रशासन	लेखा		१
६	अधिकृत	७/८	शिक्षा	शि.प्र		१
७	इन्जिनियर	७/८	इन्ज.	सिभिल		१
८	जनस्वास्थ्य अधिकृत	७/८	स्वास्थ्य	ज.स्वा		१
९	अधिकृत	६	प्रशासन	सा.प्र		२
१०	अधिकृत	६	प्रशासन	लेखा		१
११	प.हे.न.	५/६	स्वास्थ्य	क.न.		१
१२	हेल्थ असिस्टेन्ट	५/६	स्वास्थ्य	हे.इ.		१
१३	सहायक	५	प्रशासन	सा.प्र		५
१४	सहायक	५	प्रशासन	ले.खा.		१
१५	सहायक	५	शिक्षा	शि.प्र		१
१६	सबइन्जिनियर	५	इन्ज.	सिभिल		२
१७	सर्भेक्षक	५	सर्भे	सर्भे		१
१८	प्राविधिक सहायक	५	कृषि			१
१९	कम्प्युटर अपरेटर	५	विविध			१
२०	महिला विकास निरक्षक	५	विविध			१
२१	हेल्थ असिस्टेन्ट	५	स्वास्थ्य	हे.इ.		१
२२	सहायक	४	प्रशासन	सा.प्र		३
२३	सहायक लेखापाल	४	प्रशासन	लेखा		१
२४	अमिन	४	इन्ज.	सर्भे		१
२५	सहायक महिला विकास निरक्षक	४	विविध			१
जम्मा						३३

तालिका ३९: नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	राजेश गिरी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५२०७९९९	
२	सुरेन्द्र प्रसाद श्रेष्ठ	लेखा अधिकृत	९८४२१०७४२८	लेखा
३	राजु कुमार श्रेष्ठ	स्वास्थ्य शिक्षा प्रशिक्षक	९८५२०५२१७५	स्वास्थ्य
४	रोहित कुमार कार्की	पशु चिकित्सक	९८४२२११६६८	पशु सेवा

५	मिलन राई	शाखा अधिकृत	९८६००५८५९८	
६	विकास रन्जन यादव	इंजिनियर (भुकम्प)	९८४४५४०२४१	भुकम्प
७	बीवन शाक्य	सुचना प्रविधि अधिकृत	९८६५६५८९६५	
८	मनोद के.सी.	ना.सु.	९८५११६११३५	योजना अनुगमन
९	सुनिल दाहाल	ना.सु.	९८५२०५२१२५	प्रशासन
१०	पुरुषोत्तम न्यौपाने	लेखापाल	९८४२१०१६६३	लेखा
११	नवराज ढकाल	सव- इंजिनियर	९८४२००३७१२	प्राविधिक
१२	गिता कोइराला	ना.सु.	९८५२०५२२१०	योजना अनुगमन
१४	प्रकाश तिवारी	सव- इंजिनियर (भुकम्प)	९८५२०५२४८४	भुकम्प
१५	राज कुमार राई	अ.स.ई.	९८५२०२३९६५	प्राविधिक
१६	शुक्र प्रसाद राई	अ.स.ई.	९८४२५९४७४६	प्राविधिक
१७	मणि कुमार तामाङ	अ.स.ई.	९८४२०९५९८०	प्राविधिक
१८	भक्ति प्रसाद पराजुली	अ.स.ई.	९८४२०८०१७७	प्राविधिक
१९	मोहन पराजुली	अमिन	९८४२२३२२२५	प्राविधिक
२०	अजीत दर्जी	कम्प्युटर अपरेटर	९८११३२७२८३	प्राविधिक
२१	आडदावा शेर्पा	अ.स.ई.(भुकम्प)	९८६२१५३८६७	भुकम्प
२२	पुष्प राई	अ.स.ई.(भुकम्प)	९८१८३२८७९३	भुकम्प
२३	कविता अधिकारी	ना.प्रा.स.	९८४२२७२९२१	कृषि
२४	गणेश गिरी	हया. स. चालक	९८४५९२८९०९	
२५	श्याम कुमार खवास	ह. सवारी चालक	९८६११२७५०८	
२६	देवसिंह तामाङ	हया. स. चालक	९८४७१३०३४५	
२७	सम्मर वा. कार्की	का.स.	९८४२०६५८६२	
२८	सुन्दर कुमार तामाङ	का.स.	९८४२१०७५८८	
२९	अमृत वा. तामाङ	का.स.	९८४२३१०६१०	
३०	गणेश कुमार प्रधान	का.स.	९८४२२११०४३	
३१	हर्क वा. तामाङ	का.स.	९८४२१०७५६१	
३२	गणेश बहादुर खड्का	का.स.	९८०४३९९२१३	
३४	उर्मिला राई	का.स.	९८६१४२४३५९	
३६	महेन्द्र कुमार तामाङ	का.स.	९८४२५९०७२७	

८.१.१ नगरपालिका/नगरपालिका, सरकारी कार्यालय तथा निकायहरू

यस नगरपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५७: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	कार्यक्षेत्र
१.	स्थानीय तह				
	नगरपालिका	भोजपुर न.पा.	भोजपुर	७	नगरपालिका क्षेत्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	भामराङ	१	वडा भित्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	हेलौछा	२	वडा भित्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	गुप्तेश्वर	३	वडा भित्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	सिद्धेश्वर	४	वडा भित्र

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	कार्यक्षेत्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	बोखिम	५	वडा भित्र
	नगरपालिका परिसर भित्र रहेको छ।	वडा कार्यालय	भोजपुर	६	वडा भित्र
		वडा कार्यालय	भोजपुर	७	वडा भित्र
		वडा कार्यालय	भोजपुर	८	वडा भित्र
		वडा कार्यालय	भोजपुर	९	वडा भित्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	भैसिपंखा	१०	वडा भित्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	आम्तेक	११	वडा भित्र
	नगरपालिका	वडा कार्यालय	टक्सार	१२	वडा भित्र
२	स्वास्थ्य संस्थाहरु				
२.१	अस्पताल	जिल्ला अस्पताल	भोजपुर	७	जिल्ला भरी
	स्वास्थ्य चौकी	हेलौछा स्वास्थ्य चौकी	हेलौछा	२	भोनपा १ र २
		गुप्तेश्वर स्वास्थ्य चौकी	गुप्तेश्वर	३	वडा भित्र
		सिद्धेश्वर स्थास्थ्य चौकी	सिद्धेश्वर	४	वडा भित्र
		बोखिम स्थास्थ्य चौकी	बोखिम	५	वडा भित्र
		भैसिपंखा स्थास्थ्य चौकी	भैसिपंखा	१०	वडा भित्र
		आम्तेक स्थास्थ्य चौकी	आम्तेक	११	वडा भित्र
		टक्सार स्थास्थ्य चौकी	टक्सार	१२	वडा भित्र
३	कृषि				
	पशु सेवा	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र	भोजपुर	७	जिल्ला भरी
		गुप्तेश्वर कृषि सेवा केन्द्र	गुप्तेश्वर	३	वडा नं. ३ र ४
४	पशु सेवा	जिल्ला पशु सेवा केन्द्र	भोजपुर	७	जिल्ला भरी
		गुप्तेश्वर पशु सेवा केन्द्र	गुप्तेश्वर	३	वडा नं. ३ र ४
		सुन्तले पशु सेवा केन्द्र	सुन्तले	५	वडा नं. ५,१,२,४,१०
५	हुलाक	जिल्ला हुलाक कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्ला भरी
		हेलौछा अतिरिक्त हुलाक	हेलौछा	२	वडा भरी
		गुप्तेश्वर अतिरिक्त हुलाक	गुप्तेश्वर	३	वडा भरी
		सिद्धेश्वर अतिरिक्त हुलाक	सिद्धेश्वर	४	वडा भरी
		बोखिम अतिरिक्त हुलाक	बोखिम	५	वडा भरी
		भैसिपंखा अतिरिक्त हुलाक	भैसिपंखा	१०	वडा भरी
		आम्तेक अतिरिक्त हुलाक	आम्तेक	११	वडा भरी

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	कार्यक्षेत्र
		टक्सार अतिरिक्त हुलाक	टक्सार	१२	वडा भरी
	वन	जिल्ला बन कार्यालय	भोजपुर	६	जिल्ला भरी
		भोजपुर रेन्जपोष्ट	पानीटयाकी	९	भोनपा भरी
७	प्रहरी कार्यालय	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्ला भरी
		अस्थाई प्रहरी पोष्ट	सुन्तले	२	भोनपा १,२,५,१०
		गुप्तेश्वर प्रहरी चौकी	दाँवा	४	भोनपा ३,४,५
		एयरपोर्ट सुरक्षा पोष्ट	टक्सार	१२	एयरपोर्ट
		जिल्ला ट्रॉफिक कार्यालय	देउराली	६	जिल्ला भरी
		शासस्त्र प्रहरी गुल्म	टक्सार	१२	जिल्ला भरी
	अन्य कार्यालयहरू				
		सुम्निमा पौलिटेक्नीकल इन्सीच्युट	देउराली	६	जिल्ला भरी
		शैक्षिक तालिम केन्द्र	देउराली	६	जिल्ला भरी
		सिचाई डिभिजन कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला प्रशासन कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		रणध्वज गुल्म	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		तथ्याङ कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला आयुरवेद कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला अदालत	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला मालपोत कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला नापि कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		भोजपुर बहुमुखी क्याम्पस	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला रेडक्स	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		जिल्ला अँखा अस्पताल	भोजपुर	७	जिल्लाभरी

क्र.सं.	सरकारी कार्यालय	नाम	स्थान	वार्ड नं.	कार्यक्षेत्र
		जिल्ला घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति	भोजपुर	१२	जिल्लाभरी
		विद्युत प्राधिकरण	भोजपुर	७	जिल्लाभरी
		निर्वाचन आगोग	चारभज्याङ्ग	८	जिल्लाभरी
		नागरिक उड्यान कार्यालय	टक्सार	१२	जिल्ला भरी
	सरकारी स्वामित्वका संस्थान, समिति आदी	जिल्ला खाद्य संस्थान	भोजपुर	७	जिल्लाभरी

८.२ संस्थागत सम्बन्ध र नागरिक संगठन

८.२.१ नगर/नगर क्षेत्रभित्र गठन भएका नागरिक सचेतना केन्द्र, नागरिक मञ्च तथा टोल विकास संस्था विवरण

यस नगरपालिकामा गठन भएका टोल विकास संस्था, नागरिक सचेतना केन्द्र, नागरिक मञ्च सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४०८: समुदायमा आधारित संघसंस्थाहरू सम्बन्धी विवरण

नाम	संख्या	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार									
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
टोल विकास संस्था	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०			
नागरिक सचेतना केन्द्र	१६	२३७	१९५	४३२	८६	१७२	१७४	४३२	५१०००००	५१०००००	कृषि,व्यापार,शिक्षा,घर खर्च			
बडा नागरीक मञ्च	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०			

८.२.२ परम्परागत समुह तथा समुदायमा आधारित संस्था विवरण

यस नगरपालिका क्षेत्रमा रहेका आमा समूह, कृषि तथा उद्यमी समूहहरूमा आवद्ध रहेका जातिगत रूपमा आवद्ध सदस्य संख्या, वचत रकम, लगानी तथा मुख्य लगानीका क्षेत्रहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४१९: परम्परागत तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरूको विवरण

समूह, संस्था संजालको नाम र ठेगाना	संख्या	समूहमा आवद्ध परिवार तथा सदस्य विवरण							वचत रकम (रु.)	लगानी रकम (रु.)	लगानीको मुख्य क्षेत्र			
		सदस्य संख्या			समेटेको परिवार									
		महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	जम्मा						
स्वास्थ्य आमा समूह	७२	१६२०	०	१६२०	२४३	७२९	६४८	१६२०	५००००००	५००००००	कृषि,व्यापार,शिक्षा,घर खर्च			

८.२.३ गैसस सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा कार्यलय स्थापना गरि काम गर्ने गैरे सरकारी संस्थाहरू भए पनि नगरपालिकालाई कार्यक्षेत्र बनाई काम गर्ने संस्थाको रूपमा हिल्ल्ड नेपालले मात्र कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका छन्। यस नगरपालिकामा मुख्य रूपमा निम्न कार्यक्रम सञ्चालन भईरहेको छ।

तालिका ६०: गैसस सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम
---------------------	-----------------	----------------	-------------------	----------------------------

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम
हिल्ड नेपाल	जिल्ला भरी	गर्भवती महिला दुर्द वर्ष भन्दा मुनिको बालवालिकाहरुको पोषण, स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउनु ।	४७	Helen Keller International,Care Nepal,fhi360,ENPHO,EQUAL ACCESS,NTAG,VDRC,Fund Board Nepal,MSFP/RRN DDC/RAP,CEAD Nepal, गरिबी निवारण कोष, घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति,लघु उद्यम विकास कार्यक्रम

८.४ नगरसभा पदाधिकारीको विवरण

यस गाउपालिकामा २०७४ सालको स्थानीय निर्वाचनबाट निर्वाचित नगरसभाका पदाधिकारीहरुको नाम तथा पद सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ६१ नगरसभा पदाधिकारीहरूको नामावली

सि.नं.	नाम थर	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१	कैलाश आले	प्रमुख	भो.न.पा. ७	९८५२०५२४९०
२	ममिता राई	उपप्रमुख	भो.न.पा. ६	९८४९९३३५४०
३	विष्णुकुमार भुजेल	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. १	९८५२०५२३९४
४	टंक ब. तामाङ	वडा सदस्य	भो.न.पा. १	९८१४३४४५८७
५	सरु राई	वडा महिला सदस्य	भो.न.पा. १	९८११३७२७०७
६	ढोकल कुमारी वि.क.	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. १	९८१९३८३९५५
७	टेक बहादुर तामाङ	वडा सदस्य	भा.न.पा. १	९८१९००५३८६
८	कुमार राई	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. २	९८०५३५३३६४
९	कृष्णकुमारी वि.क.	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. २	९८१०५४७०३१
१०	माया राई	महिला सदस्य	भो.न.पा. २	९८०७३८१८१३
११	एकराज तामाङ	वडा सदस्य	भो.न.पा. २	९८२४३६००४४
१२	वल बहादुर गुरुङ	वडा सदस्य	भो.न.पा. २	९८०७०६०९३३
१३	कमल थुलुङ्ग राई	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ३	९८११०७७७४६
१४	दिकु राई	महिला सदस्य	भो.न.पा. ३	९८१२३९३१४५

१५	मनिराज राई	वडा सदस्य	भो.न.पा. ३	९८९९०४९३०५
१६	कर्णबहादुर वस्नेत	वडा सदस्य	भो.न.पा. ३	९८६२१२१२१०
१७	तारा वि.क.	वडा सदस्य	भो.न.पा. ३	९८९७३३०६३४
१८	प्रेम बहादुर भण्डारी	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ४	९८०४३२२७३०
१९	ज्ञान बहादुर वस्नेत	वडा सदस्य	भो.न.पा. ४	९८२५३९३९५०
२०	गिरेन्द्र खड्का	वडा सदस्य	भो.न.पा. ४	९८४२१२९४५५
२१	जानुका राई मिजार	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. ४	९८५२०७३२१५
२२	शान्ता कुमारी राई	महिला सदस्य	भो.न.पा. ४	९८९९३६६६७६
२३	जस बहादुर राई	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ५	९८९७३४२५९२
२४	शरण बहादुर प्रधान	वडा सदस्य	भो.न.पा. ५	९८०५३५५३३६
२५			भो.न.पा. ५	
२६	आशादेवी राई	वडा महिला सदस्य	भो.न.पा. ५	९८०७३९७२३८
२७	तारा सुन्धिउरी	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. ५	९८९५३७२८७७
२८	शैलेन्द्र कार्की	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ६	९८४२०९९४९९
२९	मायादेवी बराईली	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. ६	९८०३३२४९९९
३०	यमुना सुवाल	महिला सदस्य	भो.न.पा. ६	९८४२०८९७७५
३१	अगम बहादुर राई	वडा सदस्य	भो.न.पा. ६	९८६२१४२७८६
३२	बालकृष्ण तामाङ	वडा सदस्य	भो.न.पा. ६	९८९२३२१०२८
३३	जय बहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ७	९८४२१४५५४९
३४	तुफान किंरात वान्तावा	वडा सदस्य	भो.न.पा. ७	९८५२०५२१११
३५	राधिका तामाङ	वडा महिला सदस्य	भो.न.पा. ७	९८९६३४४८२०
३६	कौशिला वि.क.	दलित महिला सदस्य	भा.न.पा. ७	९८९६३४२६५५
३७	डम्बर कुमार श्रेष्ठ	वडा सदस्य	भो.न.पा. ७	९८५२०२३९६०
३८	गोपाल कार्की	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ८	९८४२०७६१०८

३९	गोपाल बहादुर खत्री	वडा सदस्य	भो.न.पा. ८	९८०७३१०१७२
४०	नरेश कुमार खड्का	वडा सदस्य	भो.न.पा. ८	९८०४३०१८५३
४१	लक्ष्मी खत्री	वडा महिला सदस्य	भो.न.पा. ८	९८४२१३१३०४
४२	कमला वि.क.	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. ८	९८४२१६०७७१
४३	रामबहादुर तामाङ	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ९	९८४२०८८३१६
४४	दिपा प्रधान रणपहेली	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. ९	९८४२१०७५५३
४५	थिता कुमारी वस्नेत	महिला सदस्य	भो.न.पा. ९	९८४२५०८९९८
४६	लाल बहादुर तामाङ	वडा सदस्य	भो.न.पा. ९	९८२४३३२३१२
४७	सुदिप कार्की	वडा सदस्य	भो.न.पा. ९	९८११३९५३१७
४८	सुविन्द्र राई	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. १०	९८११३७८२६२
४९	देउप्रकाश राई	वडा सदस्य	भो.न.पा. १०	९८५२०५२०६५
५०	उमेश कुमार राई	वडा सदस्य	भो.न.पा. १०	९८११०७७१०९
५१	रामकुमारी प्रधान	महिला सदस्य	भो.न.पा. १०	९८४२२२६४४०
५२	धनरुपा वि.क.	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. १०	९८११०८११८७
५३	अशोक राई	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. ११	९८२५३९३६५१
५४	धन बहादुर श्रेष्ठ	वडा सदस्य	भो.न.पा. ११	९८४२५१११५५
५५	विश्वनाथ पराजुली	वडा सदस्य	भो.न.पा. ११	९८६२०१००२९
५६	दया दर्जि	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. ११	९८१७९४२८९६
५७	रमा बुढाथोकी	महिला सदस्य	भो.न.पा. ११	९८२२४०८०९८
५८	कुमार प्रसाद श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष	भो.न.पा. १२	९८४१५५८०५०
५९	गोविन्द बहादुर खत्री	वडा सदस्य	भो.न.पा. १२	९८४२११५२५३
६०	धनपति नेपाल	वडा सदस्य	भो.न.पा. १२	९८४२४९०९८९
६१	माया देवी राई	महिला सदस्य	भो.न.पा. १२	९८४२४७२५८०

६२	मनिता वदेएवा रणपहेली	दलित महिला सदस्य	भो.न.पा. १२	९८२७३५९४४९
६३	दातेन्जी शोर्पा	नगरकार्यपालिकाको सदस्य	भो.न.पा. १	९८११५३१०७९
६४	कल्पना घिमिरे वि.क.	नगरकार्यपालिकाको सदस्य	भो.न.पा. ७	९८४२३१०८०३
६५	सिता भुजेल	नगरकार्यपालिकाको सदस्य	भो.न.पा. ५	९८०५३७८२०३

तालिका ६२ आपतकालिन सेवा प्रदायक सम्पर्क विवरण

संस्था	ठेगाना	सम्पर्क नं.
नेपाल प्रहरी	भो.न.पा ७	०२९-४२०१००
रणबम गण	भो.न.पा ९	०२९-४२०२००, ०२९-४२००४०
शासस्त्र प्रहरी बल टक्सार गुल्म	भो.न.पा १२	०२९-४२०४००,
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	भो.न.पा ७	०२९-४२०१३७
वारुणयन्त्र	भोजपुर नगरपालिका	०२९-४२०१०२
जिल्ला अस्पताल	भो.न.पा ७	०२९-४२०१८८
भारतिय भूतपुर्व सैनिक संघ एम्बुलेन्स	भो.न.पा ९	९८२५३९०६४५
जिल्ला अस्पताल एम्बुलेन्स	भो.न.पा ७	०२९-४२०१८८

तालिका ६३ गैर सरकारी संघ/संस्थाहरूको विवरण

क्र.स.	गैर सरकारी संस्थाको नाम	ठेगाना
१	हिहल्ड नेपाल	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
२	सगरमाथा विकास संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
३	सोडा भोजपुर	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
४	सेतो गुराँस बाल तथा सामुदायिक विकास संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
५	सामुहिक अभियान	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
६	मितेरी नेपाल	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
७	समाज सुधार संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
८	हेकुवा खर्क समाज सेवा समिति	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
९	जनकेन्द्रित महिला विकास संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१०	महिला मानव अधिकार रक्षा संजाल	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
११	बाल तथा नारी जनजागृति केन्द्र	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१२	महिला जागरण	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१३	सामाजिक विकास संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१४	समाज विकास संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१५	सामुहिक परिवर्तन नेपाल	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१६	एकता युवा क्लब	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ४
१७	स्टार राइज क्लब	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ३
१८	ग्रामीण महिला विकास संस्था	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
१९	दलित उत्थान ग्रामीण समाज	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
२०	अमृत तिनधार सेवा समाज	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. १२
२१	दोरगौडा समाज सेवा क्लब	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. १२

तालिका ६४ वित्तीय संघ/संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.स.	नाम	ठेगाना
१	राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
२	नेपाल बैंक लिमिटेड	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
३	एभरेस्ट बैंक	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
४	सेन्चुरी कर्मसियल बैंक	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७
५	मेगा बैंक	भोजपुर नगरपालिका बडा नं. ७

६	माछापुछे वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
७	सिटिजन वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
८	प्रभु वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
९	नेपाल बंगालादेश वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
१०	एनाईसि एसिया वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
११	लक्ष्मी वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
१२	एस वि आई वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
१३	एन एन वि वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
१४	कृषि विकास वैक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७

तालिका ६५ खेलकुद संस्थाहरुको नाम

नाम	संस्थाको नाम	ठेगाना
१	यवा फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
२	देउराली फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ६
३	वैक रोड फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
४	नमुना फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
५	पुस्तकालय फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७, बजार
६	जिमि स्टार फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. १० भैसिपंखा
७	सप्तधारा फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ६
८	कोदार फुटबल क्लब फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ कोदार
९	सोल्टि युनाइटेट फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
१०	द राईजिङ ड स्टार फुटबल क्लब	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ११ आन्तेक

तालिका ६६ सुचना तथा संचार

क्र.स.	नाम	ठेगाना
१	सिलिचुङ्ग साप्ताहिक	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
२	भोजपुर पोष्ट	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
३	उन्नती एफ.एम	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
४	भोजपुर एफ.एम	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड
५	चोमोलुङ्गमा एफ.एम	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ वैकरोड

तालिका ६७ लघु वित्तिय संस्था

क्र.स.	नाम	ठेगाना
१	नेरुडे लघु वित्तिय संस्था	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
२	महुली लघु वित्तिय संस्था	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
३	फरवार्ड लघु वित्तिय संस्था	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
४	छिमेकी लघु वित्तिय संस्था	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७
५	सल्म लघु वित्तिय संस्था	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७

अनुसूची १: सहयोगी संस्थाको संक्षिप्त विवरण

हिहल्ड नेपाल

HEEHURLDE NEPAL

१ पृष्ठभूमि

मानविय श्रोत साधन र सीपको अध्यान अनुसन्धान गरी त्यसको परिचालन गर्दै प्रत्येक व्यक्ति वा समाजलाई आत्म निर्भर बनाउन नेपाल सरकार र संयुक्त राष्ट्र संघको उद्देश्य समेत परिपूर्ति गर्न सहयोग पुगोस भन्ने तथा मानविय सेवा र हितलाई परिपूर्ति गर्ने लक्ष्य लिएर यो गैर राजनैतिक, मुनाफा रहित सेवामुलक सामाजिक संस्थाको रूपमा " स्वास्थ्य,शिक्षा,मानव अधिकार,स्थानीय विकास,खानेपानी र वातावरण नेपाल" [Health, Education,Human Rights,Local Development,Drinking Water and Environment Nepal हिहल्ड नेपाल [HEEHURLDE NEPAL] को गठन गरीएको हो ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय भोजपुरमा यो संस्था वि.स. २०५४ साल कार्तिक १२ गते विधिवत दर्ता भएको हो । यसको दर्ता नं. १७२/०५४/०५५ रहेको छ । समाज कल्याण परिषदमा आवद्धता नं. ६३०५ रहेको छ । यस संस्थाले स्थापनकाल देखी नै सामाजिक क्षेत्रमा कार्यहरु गर्दै आईरहकोछ ।

२ दुर दृष्टि (VISION)

" स्वावलम्बी तथा समुन्नत समाज "

३ ध्याय

- वातावरण सन्तुलन सामाजिक तथा आर्थिक सुधारका लागि जनसहभागिता मूलक विकास प्रक्रिया अपनाउने ।
- समुदायको दिगो विकासको लागि उपलब्ध श्रोत साधनहरको सकेसम्म बढि प्रयोग गर्ने ।
- समाजका खराव पक्षलाई जनचेतनाको माध्यमबाट न्यूनीकरण गरी सशक्तीकरणमा जोड दिने ।
- आपसी अन्तरसम्बन्ध समाजदारी तथा सम्पर्क समन्वयद्वारा समाजलाई विकास तर्फ उन्मूख गराउने ।

४ लक्ष्य

- आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य संचार, वातावरणीय पक्ष, वन संरक्षण जस्ता विकासका पुर्वाधारहरुमा सुधार ल्याउन जनचेतनामा अभिवृद्धि गर्ने ।
- स्थानीय श्रोत साधनहरुको परिचान गरि सामुदायीक विकासमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- गरिव, दलित, महिला, तथा पिछडिएका वर्गलाई सशक्तिकरण गर्ने ।
- विकासका पूर्वाधारका लागि जनसहभागिता जुटाई कार्यको अनुगमन मूल्याङ्कन र निरिक्षन गर्ने ।
- पिछडिएका समूदायहरुको दिगो जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन आयमुलक तथा सिपमूलक तालिमहरु संचालन गर्ने ।

५ संस्थाका उद्देश्यहरु

- सामुदायीक स्वास्थ्य सम्बन्ध जनचेतना अभिवृद्धि, घुम्ति स्वास्थ्य शिविर, धामी भाक्री तालिम तथा आयुर्वेदिक जडिबुटी खेती एवं प्रशोधन गरी आधुनिक पद्धतिको विकास गर्ने गराउने ।
- शिक्षा सम्बन्ध जनजातिय भाषाहरुका कक्षा, अनौपचारिक कक्षा, गोष्ठि, अन्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।
- वातावरणको क्षेत्रमा वातावरण संरक्षण र सन्तुलन कायम राख्न भू-संरक्षण, वृक्षारोपन, वन्य जन्तु तथा पंक्षिहरुको अध्यान अनुसन्धान, बाढी पैहो नियन्त्रण, ग्रामिण जलविद्युत संचालन तथा सरक्षण गर्ने प्रेरणाको विकास गर्दै स्थानीय श्रोत साधनको परिचालन गर्ने ।

- दैवी प्रकोप, दुर्घटना, मानविय सेवा, विना भेदभाव सहयोग गर्ने, लागु औषध, धुम्रपान जस्ता गैर सामाजिक कामको रोकथाम एवं कानुनी ज्ञान दिलाउने, मानवधिकारको हनन गर्न नदिन चेतनामुलक/शिक्षा मुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने
- स्थानीय श्रोत जनशक्ति परिचालन गरी विकास निर्माणका काम: पुल पुलेसा, खानेपानी, बाटो निर्माण आदिका साथ आयमुलक खेती, सुगम र दुर्गम क्षेत्र तथा स्थानीय विकास निर्माण सम्बन्धि गोष्ठी, सम्मेलन, अन्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।
- महिला, दलित, उत्पिडित एवं अल्पसंख्यक समुदायलाई निर्णय तहमा पुर्याउन विशेष कार्यक्रम गर्ने ।
- नेपाल सरकार, स्थानीय निकाय, विभिन्न राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुसंग समन्वय गरी सामुदायीक विकास कार्यहरु गर्ने तथा समूह र संस्था विच मध्यस्थता गर्ने ।

६. कार्यनीति

उपरोक्त उद्देश्यहरु हासिल गर्न यस संस्थाले निम्न लिखित कार्यनीति रणनीतिहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

- समाजमा रहेका वेरोजगारी, अशिक्षा, रुढीवादी, लैङ्गिक असमानता, छुवाछुत, यौनशोषण, वालश्रम, अस्वास्थ्य जस्ता समाजका अति समवेदनशील पक्षहरुलाई न्यूनीकरण गर्न विभिन्न किसिमका शिक्षा दिई जनतामा चेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- दलित, महिला, जनजाती तथा विपन्न वर्गका समुदायहरुको दिगो जीविकोपार्जनमा सुधार त्याउनको लागि विभिन्न सिपमुलक, आयमुलक तथा रोजगारीमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- समुदायमा जनसहभागीतामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्थाहरुद्वारा गरिने विभिन्न सामुदायिक विकासका कार्यहरुलाई लक्षित गरी समुदाय सम्म पुर्याउन मध्यस्थाताको रूपमा कार्य गर्ने ।
- गरिव, दलित, महिला, तथा जनजाती वर्गका समुदायहरुलाई निर्णय तहमा पुराउन विभिन्न शस्त्रिकरणको कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

७. हिहल्ड नेपालको मुख्य कार्य दक्षता :

क्र.स	कार्यक्रमको नाम	कायक्रम संचालन अवधि	दातृ निकायको नाम
१	सुआहारा	२०५९ असोज १ गतेदेखी हालसम्म	USAID, Save the Children (SCI), Helen Keller International (HKI), Care Nepal, Jhpiego, John Hopkins Bloomberg School of Public Health Center for Communication Programs (JHUCCP), Nepal Technical Assistance Group (NTAG), Nepal Water for Health (NEWAH), Nutrition Promotion and Consultancy Service (NPCS)
२	गरीबी निवारण कार्यक्रम	२०७२ वैसाख १ देखी २०७४ चैत्र मसान्तसम्म	गरीबी निवारण कोष, ताहाचल काठमाण्डौ
३	स्थानीय निकायको निरीगत	२०७१ फाल्गुन १ देखी २०७४	स्थानीय शासन तथा सामुदायिक

	व्यवस्थापालना अनुगमन कार्यक्रम	असार मसान्तसम्म	विकास कार्यक्रम (LGCDP)
४	गरिबी निवारणका लागी लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	२०७४ मंसिर २७ देखी २०७५ असार मसान्तसम्म	जिल्ला घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, भोजपुर
५	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई सुधार आयोजना	२०७२ जेष्ठ २८ देखी २०७४ चैत्र ३१ गतेसम्म	ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई कोष विकास समिति, काठमाण्डौ
६	बहुस्रोकारवाला बन कार्यक्रम	२०७० साउन १५ देखी २०७१ असार मसान्तसम्म	MSFP/ RRN काठमाण्डौ
७	सामाजिक तथा आर्थिक विकास कार्यक्रम	२०५९ मंसिर १ देखी २०६५ असार १५ गते सम्म	ग्रामीण पहाँच कार्यक्रम भोजपुर
८	कृषक समुह सुदृढिकरण आयोजना	आ.व. २०५९/०६०	जिल्ला कृषि विकास कार्यलय भोजपुर
९	स्थानिय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम	२०६७ वैसाख १५ गते २०७० असार मसान्तसम्म	जिल्ला विकास समिति भोजपुर
१०	भुकम्पिय पुनर्नालभ जोखिम न्यूनिकरण कार्यक्रम	आ.व. २०६८/०६९	ग्रामीण पहाँच कार्यक्रम भोजपुर
११	गोगाने मुल कुलो आयोजना	१७ अक्टोबर २०१२ देखी १६ अक्टोबर २०१३	पुर्वाञ्चल सिचाई विकास सब डिभिजन भोजपुर

८. हिहल्ड नेपालको कार्य दक्षता :

- सामाजिक परिचालन ।
- बचत तथा ऋण परिचालन ।
- अभिवृद्धि तथा संरक्षण गतिविधि कार्यक्रम ।
- सामाजिक तथा आर्थिक विकास कार्यक्रम ।
- साना भौतिक पुर्वाधार विकास निर्माण कार्यक्रम ।
- आयमुलक कार्यक्रम सञ्चालन ।
- तालिम तथा गोष्ठि सहजीकरण ।
- सहकारी गठन र परिचालन ।
- बन, वातावरण तथा उर्जा, स्वास्थ्य, सरसफाई र खानेपानी सम्बन्धि कार्यक्रमहरु

९. हिहल्ड नेपालले हालसम्म काम गरेका साभेदार संस्थाहरु :

- USAID
- Save the Children (SCI)
- Helen Keller International (HKI)
- Care Nepal
- Jhpiego

- John Hopkins Bloomberg School of Public Health Center for Communication Programs (**JHUCCP**)
- Nepal Technical Assistance Group (**NTAG**)
- Nepal Water for Health (**NEWAH**)
- Nutrition Promotion and Consultancy Service (**NPCS**)
- Poverty Alliviation Fund (**PAF**)
- Local Governance Accountability Facility (**LGAF**)
- Rural Reconstruction Nepal (**RRN**)/ Multi Stakeholders Forestory Program (MSFP)
- Rural Access Program (**RAP**)
- SwobhimanUrjaBikash Company, Kathmandu
- Foreign Employment Department, Kathmandu
- Local Governance Community Developemnt Program (**LGCDP**)
- District Development Committee (**DDC**), Bhojpur
- District Agriculture Office (**DAO**), Bhojpur
- Eastern Region Irrigation Sub-Division Office, Bhojpur
- Small Cottage and Enteprernurship Development Committee, Bhojpur
- Vocational Skill Development Training Center, Itahari
- Cottage and Small Industry Development Committee, Bhojpur

90. Members in District Level Committees

- District level Multi-sectoral Nutrition Food Securtiy Steering Committee (**DMNFSSC**), Bhojpur
- District level Water, Sanitation and Hygien Coordination Committee (**D-WASH-CC**), Bhojpur
- District Child Welfare Committee (**DCWC**), Bhojpur
- NGO Federation, Bhojpur
- Alliance for Human Rights, Bhojpur

91. Research, Publication and Radio Program

- BhojpuriJillaSadakleParekoPrabhavharukoAdhyana(A study on impact of Road in Bhojpur District)
- JillaBikashSamitikaSanchalitUpabhogtaSamitiharumaJatiyaSahablagitakoAdhyana (Study on the Inclusiveness Development Project in Bhojpur)
- Success Story of HEEHURLDE Nepal

- Sushasan Weekly Radio Program (Chomolungma FM, Bhojpur and Khandbari FM, Sankhuwasabha)

अनुसूची २: गरिब घरपरिवार पहिचान सर्वेक्षण, २०७० मा आधारित पीएमटी विधिद्वारा पहिचान भएका भोजपुर नगरपालिकाकाघरपरिवारको विवरण

स्थानोड	अति गरिब	मध्यम गरिब	सामान्य गरिब	जम्मा गरिब	गैर गरिब	जम्मा घर परिवार	गरिबी दर
०१	४३६	२३०	१५३	८१९	४६६९	५४८८	२०.३

स्रोत : गरिब घरपरिवार सहयोग समन्वय बोर्ड सचिवालय